

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

**Διοικητική Κωδικοποίηση Νομοθεσίας
Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης
«ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ»**

**ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ «ΠΑΝΔΕΚΤΗΣ»
ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ «ΔΙΑΡΚΗΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ – ΡΑΠΤΑΡΧΗΣ»
ΤΕΥΧΟΣ 1515**

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης
Structural Funds

Ε.Π.
**ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ
ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΤΟΜΕΑ**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ομάδα Αυτεπιστασίας Α΄ Υποέργου «Δράσεις Διοικητικής Κωδικοποίησης» των αξόνων προτεραιότητας 1,2 και 3 του Ειδικού Στόχου Α.1 «Αύξηση των τομέων δημόσιας δράσης στους οποίους εφαρμόζονται νέα συστήματα και διαδικασίες για την ενίσχυση του επιτελικού χαρακτήρα της δημόσιας διοίκησης» με Α/Α1 της Πράξης «Δράσεις Διοικητικής Κωδικοποίησης Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης» με κωδ. ΟΠΣ 5030291 του Ε.Π. «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα», που συγκροτήθηκε με την υπ' αριθμ. ΔΙΑΚ/Φ.ΕΣΠΑ/οικ.43500/20-11-2018 (ΦΕΚ Υ.Ο.Δ.Δ. 702/26-11-2018)

Δρ. Βασιλική Νταλάκου (Πρόεδρος)

Ελένη Βαλάκα

Ηλίας Καρακατσάνης

Χρήστος Πετσιμέρης

Ευαγγελία Σαγανάκη

Ειρήνη Χριστοφόρου

Τεχνική και Γραμματειακή Υποστήριξη: Κλεονίκη Πίτσα

ΝΟΜΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Η παρούσα διοικητική κωδικοποίηση της νομοθεσίας του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης με τίτλο «Πειθαρχικό Δίκαιο Δημοσίων Υπαλλήλων» εκπονήθηκε στα πλαίσια του Υποέργου «Δράσεις Διοικητικής Κωδικοποίησης» των αξόνων προτεραιότητας 1,2 και 3 του Ειδικού Στόχου Α.1 «Αύξηση των τομέων δημόσιας δράσης στους οποίους εφαρμόζονται νέα συστήματα και διαδικασίες για την ενίσχυση του επιτελικού χαρακτήρα της δημόσιας διοίκησης» με Α/Α1 της Πράξης «Δράσεις Διοικητικής Κωδικοποίησης Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης» με κωδ. ΟΠΣ 5030291 του Ε.Π. «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα».

Για την εκπόνηση της κωδικοποίησης έγινε νομική επεξεργασία των νομοθετημάτων με αφετηρία αναφοράς το 46^ο Τεύχος της «Εβδομαδιαίας Ενημέρωσης Νομοθεσίας» (από 12/11/2018 έως 16/11/2018), που εκδίδεται από το Τμήμα Νομοθετικής Πρωτοβουλίας του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης και είναι αναρτημένο στον εξής σύνδεσμο: <http://www.minadmin.gov.gr/?p=32998>. Ταυτόχρονα περιλήφθηκαν οι προβλέψεις του ν. 4590 της 7/7.2. 2019 (Α' 17).

Η παρουσίαση της κωδικοποίησης ακολουθεί τα μεθοδολογικά και λειτουργικά εργαλεία που έχουν αναπτυχθεί από το Τμήμα Διαρκή Κώδικα Νομοθεσίας – «Ραπτάρχη» της Διεύθυνσης Προμηθειών, Υποδομών και Διαχείρισης Υλικού της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Φέρεται σε γνώση των χρηστών της παρούσας διοικητικής κωδικοποίησης ότι αυτή αποτελεί χρηστικό εργαλείο νομικής πληροφόρησης και ότι σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά τα επίσημα κανονιστικά κείμενα, όπως αυτά βρίσκονται δημοσιευμένα στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης.

Περιεχόμενα

A. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.....	7
1. ΝΟΜΟΣ υπ' αριθ. 3528, της 9/9.2.2007(Α' 26).....	7
«ΜΕΡΟΣ Ε΄ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	7
ΤΜΗΜΑ Α΄ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΙΝΕΣ.....	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ	7
«Άρθρο 106 Πειθαρχικό παράπτωμα.....	7
«Άρθρο 107 Απαρίθμηση πειθαρχικών παραπτώματων.....	7
«Άρθρο 108 Εφαρμογή αρχών και κανόνων του ποινικού δικαίου.....	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ	10
«Άρθρο 109 Πειθαρχικές ποινές.....	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΔΙΩΣΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΩΝ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΩΝ.....	11
«Άρθρο 110 Δίωξη πειθαρχικών παραπτώματων.....	11
«Άρθρο 111 Σχέση πειθαρχικού παραπτώματος και ποινής.....	12
«Άρθρο 112 Παραγραφή πειθαρχικών παραπτώματων.....	12
«Άρθρο 113 Λήξη πειθαρχικής ευθύνης.....	13
«Άρθρο 114 Σχέση της πειθαρχικής διαδικασίας με την ποινική δίκη.....	13
«Άρθρο 115 Αυτοτέλεια κολασίμου του πειθαρχικού παραπτώματος.....	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ	15
«Άρθρο 116 Πειθαρχικά όργανα.....	15
«Άρθρο 117 Πειθαρχικώς προϊστάμενοι.....	15
«Άρθρο 118 Αρμοδιότητα πειθαρχικώς προϊσταμένων.....	16
«Άρθρο 119 Αρμοδιότητα διοικητικών συμβουλίων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.....	17
«Άρθρο 120 Αρμοδιότητα πειθαρχικών συμβουλίων.....	18
«Άρθρο 121 Ενιαία κρίση πειθαρχικών παραπτώματων.....	18
ΤΜΗΜΑ Β΄ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.....	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΑΣΚΗΣΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΔΙΩΣΗΣ.....	19
«Άρθρο 122 Άσκηση πειθαρχικής δίωξης.....	19
«Άρθρο 123 Παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο.....	19
«Άρθρο 124 Διαδικασία και συνέπειες παραπομπής.....	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ-ΕΝΟΡΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ - ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΑΝΑΚΡΙΣΗ.....	20
«Άρθρο 125 Προκαταρκτική εξέταση.....	20
«Άρθρο 126 Ένορκη διοικητική εξέταση.....	21
«Άρθρο 127 Πειθαρχική ανάκριση.....	22
«Άρθρο 128 Ανακριτικές πράξεις.....	23

«Άρθρο 129 Αυτοψία	24
«Άρθρο 130 Μάρτυρες.....	24
«Άρθρο 131 Πραγματογνώμονες	24
«Άρθρο 132 Εξέταση διωκομένου	25
«Άρθρο 133 Ενέργειες μετά την ανάκριση	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΑΠΟΛΟΓΙΑ	25
«Άρθρο 134 Κλήση σε απολογία	25
«Άρθρο 135 Απολογία	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΩΠΙΟΝ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	26
«Άρθρο 136 Προσδιορισμός ημέρας συνεδρίασης - Παράσταση διωκομένου	26
«Άρθρο 137 Κωλύματα και εξαίρεση μελών πειθαρχικού συμβουλίου.....	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	28
«Άρθρο 138 Κοινοποιήσεις στον διωκόμενο	28
«Άρθρο 139 Εκτίμηση αποδείξεων.....	28
«Άρθρο 140 Πειθαρχική απόφαση.....	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΕΝΣΤΑΣΗ – ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ.....	29
«Άρθρο 141 Ένσταση	29
«Άρθρο 142 Προσφυγή.....	31
«Άρθρο 143 Επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΠΟΙΝΩΝ -ΔΑΠΑΝΕΣ	33
«Άρθρο 144 Εκτέλεση απόφασης	33
«Άρθρο 145 Διαγραφή πειθαρχικών ποινών.....	33
«Άρθρο 146 Δαπάνες πειθαρχικής διαδικασίας.....	34
ΤΜΗΜΑ Γ΄ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ	34
«Άρθρο 146Α Συγκρότηση και λειτουργία Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου	34
«Άρθρο 146Β Σύσταση - Συγκρότηση και λειτουργία πειθαρχικών συμβουλίων	37
2. ΝΟΜΟΣ υπ’ αριθ. 3852 της 4/7.6.2010 (Α’ 87).....	39
«Άρθρο 252 Πειθαρχικό Δίκαιο - Δικαιοδοσία	40
3. ΝΟΜΟΣ υπ’ αριθ. 4057 της 14/14.3.2012 (Α’ 54).....	40
Άρθρο πρώτο.....	40
Άρθρο δεύτερο	40
Άρθρο τρίτο.....	41
Άρθρο τέταρτο	41
Άρθρο πέμπτο.....	41
Άρθρο έκτο.....	42
Άρθρο έβδομο	47

Μεταβατικές διατάξεις	47
Άρθρο όγδοο	47
Καταργούμενες διατάξεις.....	47
Άρθρο ένατο	48
Θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και	48
Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	48
Άρθρο δέκατο.....	48
Έναρξη ισχύος.....	48
4. ΑΠΟΦΑΣΗ Υπ. Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών αριθ. ΔΙΑΚ/Φ.38/2/οικ.11675 της 16/16.5.2012 (Β' 1667).....	48
5. ΑΠΟΦΑΣΗ Υπ. Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης αριθ. ΔΙΑΚ/Φ.37/οικ. 20487 της 6/6.9.2012(Β' 2444)	50
6. ΑΠΟΦΑΣΗ Υπ. Οικονομικών – Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης αριθ. 2/100308/0022 της 4/11.12.2013 (Β' 3145)	52
7. ΑΠΟΦΑΣΗ Υπ. Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης αριθ. ΔΙΑΚ/Φ.37/οικ.613 της 12/12.1.2015 (Β' 19)	54
8. ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ υπ' αριθ. 28 της 17/23.3.2015 (Α'47).....	56
Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία.....	56
«Άρθρο 93 Δήλωση στοιχείων ακινήτων.....	56
B. ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	57
1. ΝΟΜΟΣ υπ' αριθ. 3074 της 4/4.12.2002 (Α' 296).....	57
«Άρθρο 1 Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης	57
«Άρθρο 2 Αποστολή Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης.....	57
«Άρθρο 5 Ελεγκτική Διαδικασία	58
2. ΝΟΜΟΣ υπ' αριθ. 4314 της 23/23.12.2014 (Α'265).....	61
«Άρθρο 35 Ενιαία διοίκηση του προσωπικού των Ειδικών Υπηρεσιών ΕΣΠΑ.....	61

A. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. ΝΟΜΟΣ υπ' αριθ. 3528, της 9/9.2.2007([Α' 26](#))

Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ

**«ΜΕΡΟΣ Ε΄
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ
ΤΜΗΜΑ Α΄
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΙΝΕΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ**

**«Άρθρο 106
Πειθαρχικό παράπτωμα**

Το πειθαρχικό παράπτωμα συντελείται με υπαίτια πράξη ή παράλειψη του υπαλλήλου που μπορεί να του καταλογισθεί.»

Το άρθρο 106 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/14-14.3.2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

**«Άρθρο 107
Απαρίθμηση πειθαρχικών παραπτωμάτων**

1. Πειθαρχικά παραπτώματα είναι:

α) πράξεις με τις οποίες εκδηλώνεται άρνηση αναγνώρισης του Συντάγματος ή έλλειψη αφοσίωσης στην Πατρίδα και τη Δημοκρατία,

β) κάθε παράβαση υπαλληλικού καθήκοντος που προσδιορίζεται από τις υποχρεώσεις που επιβάλλουν στον υπάλληλο οι κείμενες διατάξεις, εντολές και οδηγίες. Το υπαλληλικό καθήκον σε καμία περίπτωση δεν επιβάλλει στον υπάλληλο πράξη ή παράλειψη που να αντίκειται προς τις διατάξεις του Συντάγματος και των νόμων, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 25 του παρόντος,

Σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 49 του ν. 3943/31-31.3.2011 ([Α' 66](#)) η παράλειψη της διαδικασίας καταχώρισης στοιχείων στη Κεντρική Βάση Δεδομένων Ανθρώπινου Δυναμικού της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης από πλευράς των οικείων Διευθύνσεων Διοικητικού/Προσωπικού συνιστά το πειθαρχικό παράπτωμα της ανωτέρω περ. β΄.

Με την παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 4210/21-21.11.2013 ([Α' 254](#)), ορίστηκε ότι: «Η αποστολή ιατρού για έλεγχο υπαλλήλου, που κάνει χρήση βραχυχρόνιων αναρρωτικών αδειών κατ' επανάληψη, είναι υποχρεωτική για την υπηρεσία και η τυχόν παράλειψή της συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα του αρμοδίου προϊσταμένου της διεύθυνσης διοικητικού.»

Σύμφωνα με την παρ. 21 άρθρου ενάτου του ν. 4057/14-14.3.2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3 όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 32 του ν. 4440/2-2.12.2016 ([Α' 224](#)), η μητρήρηση, από τα αρμόδια για το διορισμό ή πρόσληψη όργανα, της προθεσμίας των τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης κατανομής, για τη δημοσίευση των ατομικών πράξεων διορισμού ή πρόσληψης συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα της ανωτέρω περ. β'.

- γ) η παράβαση καθήκοντος κατά τον Ποινικό Κώδικα ή άλλους ειδικούς ποινικούς νόμους,
- δ) η απόκτηση οικονομικού οφέλους ή ανταλλάγματος προς όφελος του ίδιου του υπαλλήλου ή τρίτου προσώπου, κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή εξ αφορμής αυτών,
- ε) η αναξιοπρεπής ή ανάρμοστη ή ανάξια για υπάλληλο συμπεριφορά εντός ή εκτός υπηρεσίας. Ειδική περίπτωση παρόμοιας συμπεριφοράς αποτελεί οποιαδήποτε πράξη κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή οποιαδήποτε πράξη οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, στην οποία ενέχεται εκπαιδευτικός ή υπάλληλος που υπηρετεί σε σχολείο,
- στ) η παραβίαση της αρχής της αμεροληψίας,
- ζ) η παραβίαση της αρχής της ισότητας, των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία που ενσωμάτωσε την Οδηγία 2006/54/ΕΚ στην ελληνική έννομη τάξη,
- η) η παραβίαση της υποχρέωσης εχεμύθειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 του παρόντος,
- θ) η σοβαρή απείθεια,
- ι) η αδικαιολόγητη αποχή από την εκτέλεση των καθηκόντων,
- ια) η παραβίαση των υποχρεώσεων του άρθρου 27 του παρόντος, καθώς και η αδικαιολόγητη προτίμηση νεότερων υποθέσεων με παραμέληση παλαιότερων,
- ιβ) η άρνηση παροχής πληροφόρησης στους πολίτες και τις αρχές,
- ιγ) η προδήλως αδικαιολόγητη μη εξυπηρέτηση των πολιτών και η υπαίτια μη έγκαιρη διεκπεραίωση των υποθέσεών τους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις,
- ιδ) η χρησιμοποίηση της δημοσιοϋπαλληλικής ιδιότητας ή πληροφοριών που κατέχει ο υπάλληλος λόγω της υπηρεσίας ή της θέσης του, για εξυπηρέτηση ιδιωτικών συμφερόντων του ίδιου ή τρίτων προσώπων,
- ιε) η αδικαιολόγητη άρνηση προσέλευσης για ιατρική εξέταση,
- ιστ) η άμεση ή μέσω τρίτου προσώπου συμμετοχή σε δημοπρασία την οποία διενεργεί επιτροπή, μέλος της οποίας είναι ο υπάλληλος ή όταν η επιτροπή αυτή υπάγεται στην αρχή στην οποία ο υπάλληλος υπηρετεί,
- ιζ) η κακόβουλη άσκηση κριτικής των πράξεων της προϊσταμένης αρχής που γίνεται δημοσίως, γραπτώς ή προφορικώς, με σκόπιμη χρήση εν γνώσει εκδήλως ανακριβών στοιχείων ή με χαρακτηριστικά απρεπείς εκφράσεις,

ιη) η άρνηση σύμπραξης, συνεργασίας, χορήγησης στοιχείων ή εγγράφων κατά τη διεξαγωγή έρευνας, επιθεώρησης ή ελέγχου από Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές, τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και τα ιδιαίτερα Σώματα και Υπηρεσίες Επιθεώρησης και Ελέγχου,

ιθ) η αδικαιολόγητα μη έγκαιρη σύνταξη ή η σύνταξη μεροληπτικής έκθεσης αξιολόγησης ή η σύνταξη έκθεσης με κρίσεις ή χαρακτηρισμούς που δεν εξειδικεύονται με αναφορά συγκεκριμένων στοιχείων,

κ) η άρνηση ή παρέλκυση εκτέλεσης υπηρεσίας,

κα) η χρησιμοποίηση τρίτων προσώπων για την απόκτηση υπηρεσιακής εύνοιας ή την πρόκληση ή ματαίωση εντολής της υπηρεσίας,

κβ) η σύναψη στενών κοινωνικών σχέσεων με πρόσωπα, με αφορμή το χειρισμό θεμάτων αρμοδιότητας του υπαλλήλου από την αντιμετώπιση των οποίων εξαρτώνται ουσιώδη συμφέροντα των προσώπων αυτών,

κγ) η φθορά λόγω ασυνήθιστης χρήσης, η εγκατάλειψη ή η παράνομη χρήση πράγματος το οποίο ανήκει στην υπηρεσία,

κδ) η παράλειψη από τα πειθαρχικά όργανα δίωξης και τιμωρίας πειθαρχικού παραπτώματος, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 110 του παρόντος,

κε) η άσκηση εργασίας ή έργου με αμοιβή χωρίς προηγούμενη άδεια της υπηρεσίας,

κστ) η απλή απείθεια,

κζ) η μη τήρηση του ωραρίου από τον υπάλληλο και η παράλειψη του προϊσταμένου να ελέγχει την τήρησή του,

κη) η αμέλεια ή ατελής εκπλήρωση του υπηρεσιακού καθήκοντος,

κθ) η άρνηση συνεργασίας με τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.) και η μη εφαρμογή των διατάξεων περί απλούστευσης των διαδικασιών και καταπολέμησης της γραφειοκρατίας,

λ) το ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα που προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 130 του παρόντος νόμου,

λα) το ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα που προβλέπεται στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 144 του παρόντος νόμου,

λβ) το ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου τρίτου του παρόντος νόμου,

Με την παρ. 4 του άρθρου τρίτου του ν.4057/14-14.3. 2012 (Α' 54) προστέθηκε παρ. 5 στο άρθρο 3 του ν. 3861/8-13.7.2010 (Α' 112) ως εξής: «5. Η μη ανάρτηση ή η μη έγκαιρη ανάρτηση στο διαδίκτυο των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 2 του παρόντος συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για το όργανο που την εξέδωσε ή για τον υπάλληλο που έχει την ευθύνη για την ανάρτηση».

λγ) η κατάθεση, η χρήση, η συμπερίληψη και η διατήρηση στον ατομικό υπηρεσιακό φάκελο υπαλλήλου, πλαστού, νοθευμένου ή παραποιημένου πιστοποιητικού ή τίτλου ή βεβαιώσεως.

2. Διατάξεις που ορίζουν ειδικά πειθαρχικά παραπτώματα διατηρούνται σε ισχύ.

3. Σε καμιά περίπτωση δεν συνιστά ανάρμοστη συμπεριφορά ή αναξιοπρεπή ή ανάξια για υπάλληλο διαγωγή κατά την έννοια της περίπτωσης ε' της παρ. 1 του παρόντος άρθρου η άσκηση συνδικαλιστικής, πολιτικής ή κοινωνικής δράσης.»

Το άρθρο 107 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 1 άρθρου 6 ν. 4325/11-11.5.2015 ([Α' 47](#)).

«Άρθρο 108

Εφαρμογή αρχών και κανόνων του ποινικού δικαίου

1. Αρχές και κανόνες του ποινικού δικαίου και της ποινικής δικονομίας εφαρμόζονται αναλόγως και στο πειθαρχικό δίκαιο, εφόσον δεν αντίκεινται στις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου και συνάδουν με τη φύση και το σκοπό της πειθαρχικής διαδικασίας.

2. Εφαρμόζονται ιδίως οι αρχές και οι κανόνες που αφορούν:

α) τους λόγους αποκλεισμού της υπαιτιότητας και της ικανότητας προς καταλογισμό,

β) τις ελαφρυντικές ή επιβαρυντικές περιστάσεις για την επιμέτρηση της πειθαρχικής ποινής,

γ) την έμπρακτη μετάνοια,

δ) το δικαίωμα σιγής του πειθαρχικώς διωκομένου,

ε) την πραγματική και νομική πλάνη,

στ) το τεκμήριο της αθωότητας του πειθαρχικώς διωκομένου,

ζ) την προστασία των δικαιολογημένων συμφερόντων του πειθαρχικώς διωκομένου ή της υπηρεσίας για τη διατύπωση δυσμενών κρίσεων και εκφράσεων ή τη διενέργεια εκδηλώσεων εκ μέρους του εν λόγω υπαλλήλου εφόσον δεν στοιχειοθετείται το πειθαρχικό παράπτωμα της αναξιοπρεπούς ή ανάρμοστης ή ανάξιας για υπάλληλο συμπεριφοράς.»

Το άρθρο 108 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ

«Άρθρο 109

Πειθαρχικές ποινές

1. Οι πειθαρχικές ποινές που επιβάλλονται στους υπαλλήλους είναι:

α) η έγγραφη επίπληξη,

β) το πρόστιμο έως τις αποδοχές δώδεκα (12) μηνών,

γ) η στέρηση του δικαιώματος για προαγωγή από ένα (1) έως πέντε (5) έτη,

δ) η στέρηση του δικαιώματος συμμετοχής σε διαδικασία επιλογής προϊσταμένου οργανικής μονάδας οποιουδήποτε επιπέδου από ένα (1) έως πέντε (5) έτη,

ε) η αφαίρεση της άσκησης των καθηκόντων προϊσταμένου οργανικής μονάδας οποιουδήποτε επιπέδου για τη θητεία ή το υπόλοιπό της,

στ) ο υποβιβασμός έως δύο (2) βαθμούς,

ζ) η προσωρινή παύση από τρεις (3) έως δώδεκα (12) μήνες με πλήρη στέρηση των αποδοχών και

η) η ποινή της οριστικής παύσης, η οποία μπορεί να επιβληθεί μόνο για τα ακόλουθα παραπτώματα: της παράβασης του άρθρου 107 παράγραφος 1α του παρόντος, της παράβασης καθήκοντος κατά τον Ποινικό Κώδικα ή άλλους ειδικούς νόμους, της απόκτησης οικονομικού οφέλους ή ανταλλάγματος προς όφελος του ιδίου του υπαλλήλου ή τρίτου προσώπου κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή εξ αφορμής αυτών, της χαρακτηριστικής αναξιοπρεπούς ή ανάξιας για υπάλληλο διαγωγής εντός ή εκτός υπηρεσίας, της παράβασης της υποχρέωσης εχεμύθειας, της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των υπηρεσιακών καθηκόντων πάνω από είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες συνεχώς ή πάνω από τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες σε διάστημα ενός (1) έτους ή πάνω από πενήντα (50) εντός μίας τριετίας, της εξαιρετικώς σοβαρής απείθειας, της άμεσης ή μέσω τρίτου προσώπου συμμετοχής σε δημοπρασία την οποία διενεργεί επιτροπή μέλος της οποίας είναι ο υπάλληλος ή όταν η επιτροπή αυτή υπάγεται στην αρχή στην οποία ο υπάλληλος υπηρετεί, της εμμονής σε άρνηση προσέλευσης για εξέταση από υγειονομική επιτροπή. Επίσης, η ποινή της οριστικής παύσης μπορεί να επιβληθεί στον υπάλληλο για οποιοδήποτε παράπτωμα αν κατά την προηγούμενη της διάπραξής του διετία του είχαν επιβληθεί τρεις (3) τουλάχιστον πειθαρχικές ποινές ανώτερες του προστίμου αποδοχών ενός (1) μηνός ή κατά το προηγούμενο της διάπραξής του έτος είχε τιμωρηθεί για το ίδιο παράπτωμα με ποινή ανώτερη του προστίμου αποδοχών ενός (1) μηνός.

2. Για την επιβολή οποιασδήποτε πειθαρχικής ποινής σε υπάλληλο συνεκτιμώνται οι ιδιαίτερες συνθήκες τέλεσης του παραπτώματος, η εν γένει προσωπικότητα του υπαλλήλου, καθώς και η υπηρεσιακή του εικόνα όπως προκύπτει από το προσωπικό του μητρώο και τηρείται η αρχή της αναλογικότητας.

3. Όταν επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές των περιπτώσεων γ' έως ζ' της παραγράφου 1 και συντρέχουν επιβαρυντικές περιστάσεις, το πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί να επιβάλει επιπλέον διοικητική κύρωση από 3.000 έως 30.000 ευρώ. Όταν επιβάλλεται η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης και πρόκειται για πειθαρχικά παραπτώματα των περιπτώσεων δ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 107 του παρόντος που σχετίζονται με οικονομικό αντικείμενο, το πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί να επιβάλει επιπλέον διοικητική κύρωση από 10.000 έως 100.000 ευρώ.

4.α. Για τα παραπτώματα των περιπτώσεων α', γ', δ', θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 107 δεν μπορεί να επιβληθεί ποινή κατώτερη του υποβιβασμού.

Για το παράπτωμα της περίπτωσης ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 107 δεν μπορεί να επιβληθεί ποινή κατώτερη του υποβιβασμού εφόσον η αδικαιολόγητη αποχή από την εκτέλεση των υπηρεσιακών καθηκόντων υπερβαίνει τις είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες συνεχώς ή τις τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες σε διάστημα ενός (1) έτους.

β. Για τα παραπτώματα των περιπτώσεων ιδ', ιε', ιστ', ιη', ιθ', κα', κβ', κδ' της παραγράφου 1 του άρθρου 107 δεν μπορεί να επιβληθεί ποινή κατώτερη του προστίμου.

γ. Για τα λοιπά παραπτώματα μπορεί να επιβληθεί οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή.»

Το άρθρο 109 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο 4 ν. 4325/11-11.5.2015 ([Α' 47](#)).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' **ΔΙΩΞΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΩΝ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΩΝ**

«Άρθρο 110 **Δίωξη πειθαρχικών παραπτωμάτων**

1. Η δίωξη και η τιμωρία πειθαρχικών παραπτώματων αποτελεί καθήκον των πειθαρχικών οργάνων.

2. Κατ' εξαίρεση, για παραπτώματα που θα επέσυραν την ποινή της έγγραφης επίπληξης, η δίωξη απόκειται στη διακριτική εξουσία των πειθαρχικών οργάνων, τα οποία λαμβάνουν υπόψη αφ' ενός το συμφέρον της υπηρεσίας και αφ' ετέρου τις συνθήκες διάπραξης τους και την υπηρεσιακή γενικώς διαγωγή του υπαλλήλου. Αν το πειθαρχικό όργανο αποφασίσει να μην ασκήσει δίωξη, υποχρεούται να ενημερώσει, με αιτιολογημένη έκθεσή του, τον αμέσως ανώτερο πειθαρχικώς προϊστάμενο. Αντίγραφο της έκθεσης χορηγείται στον υπάλληλο και τίθεται στο προσωπικό του μητρώο. Το αντίγραφο αυτό δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για δυσμενή κρίση του υπαλλήλου.

3. Δεν επιτρέπεται δεύτερη δίωξη για το ίδιο πειθαρχικό παράπτωμα.

4. Η βαθμολογική ή η μισθολογική εξέλιξη του υπαλλήλου δεν αίρει το πειθαρχικώς κολάσιμο παραπτώματος που διαπράχτηκε πριν από την εξέλιξη αυτή.

5. Πράξεις που έχουν τελεστεί από υπάλληλο κατά τη διάρκεια προγενέστερης υπηρεσίας του σε δημόσια υπηρεσία, οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλο νομικό πρόσωπο του δημόσιου τομέα τιμωρούνται πειθαρχικά, εάν δεν έχει παρέλθει ο χρόνος παραγραφής τους.»

«6. Αν σε υποθέσεις σχετικές με τις αξιόποινες πράξεις των άρθρων 159, 159Α, 235, 236, 237 και 237Α του Ποινικού Κώδικα ασκείται πειθαρχική δίωξη εναντίον υπαλλήλου ο οποίος, με τις πληροφορίες που παρέσχε στις διωκτικές αρχές, συνέβαλε ουσιωδώς στην αποκάλυψη και δίωξη τους, για τη συνέχιση της διαδικασίας το πειθαρχικό όργανο οφείλει να αποδείξει ότι η δίωξη που άσκησε δεν οφείλεται στην προαναφερθείσα ουσιώδη συμβολή του υπαλλήλου.»

Το άρθρο 110 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

Η παρ. 6 προστέθηκε με την υποπερ. β' της περ. 6 της υποπαρ. ΙΕ.17 της παρ. ΙΕ άρθρου πρώτου ν. 4254/7-7.4.2014 ([Α' 85](#)).

«Άρθρο 111

Σχέση πειθαρχικού παραπτώματος και ποινής

1. Σε περίπτωση που ο υπάλληλος διέπραξε περισσότερα πειθαρχικά παραπτώματα επιβάλλεται, κατά συγχώνευση, μία συνολική ποινή, κατά την επιμέτρηση της οποίας λαμβάνεται υπόψη από το πειθαρχικό όργανο η βαρύτητα όλων των πειθαρχικών παραπτώματων.

2. Κατά την επιμέτρηση των πειθαρχικών ποινών λαμβάνονται υπόψη οι αρχές και οι κανόνες των περιπτώσεων β', γ', ε' και ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 108. Η υποτροπή αποτελεί ιδιαιτέρως επιβαρυντική περίπτωση για την επιμέτρηση της ποινής.»

Το άρθρο 111 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3.2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 112

Παραγραφή πειθαρχικών παραπτώματων

1. Τα πειθαρχικά παραπτώματα παραγράφονται μετά πέντε (5) έτη από την ημέρα που διαπράχθηκαν. Τα πειθαρχικά παραπτώματα των περιπτώσεων α', γ', δ', θ' και ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 107 του παρόντος παραγράφονται μετά επτά (7) έτη. Κατ' εξαίρεση για το πειθαρχικό παράπτωμα της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 107, η παραγραφή αρχίζει από την ημερομηνία που ο αρμόδιος πειθαρχικώς προϊστάμενος έλαβε γνώση της τέλεσης της πράξης.
2. Πειθαρχικό παράπτωμα το οποίο αποτελεί και ποινικό αδίκημα δεν παραγράφεται πριν παραγραφεί το ποινικό αδίκημα. Για τα παραπτώματα αυτά οι πράξεις της ποινικής διαδικασίας διακόπτουν την παραγραφή του πειθαρχικού παραπτώματος.
3. Η κλήση σε απολογία ή η παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο διακόπτουν την παραγραφή. Στις περιπτώσεις αυτές ο συνολικός χρόνος παραγραφής ως την έκδοση της πρωτοβάθμιας πειθαρχικής απόφασης δεν μπορεί να υπερβεί τα επτά (7) έτη και προκειμένου για τα παραπτώματα των περιπτώσεων α', γ', δ', θ' και ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 107 του παρόντος, τα δέκα (10) έτη.
4. Η παραγραφή του πειθαρχικού παραπτώματος διακόπτεται επίσης από την τέλεση νέου πειθαρχικού παραπτώματος, το οποίο αποσκοπεί στην απόκρυψη ή την παρεμπόδιση της πειθαρχικής δίωξης του πρώτου. Στην περίπτωση αυτή το πρώτο παράπτωμα παραγράφεται όταν παραγραφεί το δεύτερο, εφόσον η παραγραφή του δεύτερου συντελείται σε χρόνο μεταγενέστερο της παραγραφής του πρώτου.
5. Δεν παραγράφεται το πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο εκδόθηκε πειθαρχική απόφαση που επιβάλλει πειθαρχική ποινή σε πρώτο βαθμό.»

Το άρθρο 112 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 113

Λήξη πειθαρχικής ευθύνης

1. Ο υπάλληλος ο οποίος απώλεσε την υπαλληλική ιδιότητα με οποιονδήποτε τρόπο δεν διώκεται πειθαρχικώς, η πειθαρχική όμως διαδικασία η οποία τυχόν έχει αρχίσει, συνεχίζεται και μετά τη λύση της υπαλληλικής σχέσης με εξαίρεση την περίπτωση του θανάτου.
2. Όταν συντρέχει η περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου, το πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί να επιβάλει οποιαδήποτε από τις προβλεπόμενες πειθαρχικές ποινές. Σε περίπτωση που η επιβλητέα πειθαρχική ποινή είναι ανώτερη του προστίμου, το πειθαρχικό συμβούλιο την μετατρέπει ανάλογα με τη βαρύτητα του παραπτώματος σε ποινή προστίμου αποδοχών έως δώδεκα (12) μηνών, με δυνατότητα επιβολής και διοικητικής κύρωσης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 109.»

Το άρθρο 113 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 114

Σχέση της πειθαρχικής διαδικασίας με την ποινική δίκη

1. Η πειθαρχική διαδικασία είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από την ποινική ή άλλη δίκη.

2. Η ποινική δίκη δεν αναστέλλει την πειθαρχική διαδικασία. Το πειθαρχικό όργανο όμως μπορεί με απόφασή του, η οποία είναι ελευθέρως ανακλητή, να διατάζει, για εξαιρετικούς λόγους, την αναστολή της πειθαρχικής διαδικασίας, η οποία δεν πρέπει να υπερβαίνει το ένα (1) έτος. Αναστολή δεν επιτρέπεται σε περίπτωση που το πειθαρχικό παράπτωμα προκάλεσε δημόσιο σκάνδαλο ή θίγει σοβαρά το κύρος της υπηρεσίας.

3. Το πειθαρχικό όργανο δεσμεύεται από την κρίση που περιέχεται σε αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου ή σε αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα, μόνο ως προς την ύπαρξη ή την ανυπαρξία πραγματικών περιστατικών που στοιχειοθετούν την αντικειμενική υπόσταση πειθαρχικού παραπτώματος.

4. Αν μετά την έκδοση πειθαρχικής απόφασης με την οποία απαλλάσσεται ο υπάλληλος ή επιβάλλεται ποινή κατώτερη από την οριστική παύση, εκδοθεί αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου με την οποία διαπιστώνονται πραγματικά περιστατικά που συνιστούν την αντικειμενική υπόσταση παραπτώματος της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 109 του παρόντος, η πειθαρχική διαδικασία επαναλαμβάνεται με τη διαδικασία του άρθρου 143. Επίσης επαναλαμβάνεται η πειθαρχική διαδικασία, αν μετά την έκδοση καταδικαστικής πειθαρχικής απόφασης, με την οποία επιβάλλεται οποιαδήποτε ποινή, εκδοθεί αμετάκλητη αθωωτική ποινική απόφαση ή αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα για την πράξη ή την παράλειψη, για την οποία τιμωρήθηκε πειθαρχικά ο υπάλληλος.

5. Η επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας επιτρέπεται και όταν έχει εκδοθεί καταδικαστική πειθαρχική απόφαση, χωρίς να έχει λάβει υπόψη καταδικαστική ποινική απόφαση που προηγήθηκε.

«6. Ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών έχει υποχρέωση να ανακοινώνει αμέσως στην προϊσταμένη αρχή του υπαλλήλου κάθε ποινική δίωξη που ασκείται κατ' αυτού. Ο Γραμματέας του Δικαστηρίου ή του δικαστικού συμβουλίου υποχρεούται να ανακοινώνει αμέσως στην ίδια αρχή τα παραπεμπτικά ή απαλλακτικά βουλεύματα σε κάθε βαθμό δικαιοδοσίας καθώς και τις εκδιδόμενες σε κάθε βαθμό δικαιοδοσίας, καταδικαστικές ή αθωωτικές αποφάσεις κατά του υπαλλήλου. Σε περίπτωση εγκλεισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα, ο διευθυντής φυλακών γνωστοποιεί τούτο, χωρίς καθυστέρηση, στην προϊστάμενη αρχή του υπαλλήλου.

Με την επιφύλαξη των καταδικαστικών αποφάσεων όπου η άσκηση της πειθαρχικής δίωξης είναι υποχρεωτική, τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα οφείλουν εντός είκοσι (20) ημερών μετά την ως άνω ενημέρωσή τους να αποφαινούνται αιτιολογημένα για την άσκηση ή μη πειθαρχικής δίωξης σε βάρος του υπαλλήλου.»

Η παρ. 6 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο 19 ν. 4210/21-21.11.2013 ([Α' 254](#)).

Το άρθρο 114 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 115

Αυτοτέλεια κολασίμου του πειθαρχικού παραπτώματος

Σε περίπτωση αποκατάστασης, απονομής χάριτος ή άρσης με οποιονδήποτε άλλο τρόπο του κολασίμου ή μεταβολής των συνεπειών της ποινικής καταδίκης, δεν αίρεται το πειθαρχικώς κολάσιμο της πράξης.»

Το άρθρο 115 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

«Άρθρο 116
Πειθαρχικά όργανα

Πειθαρχική εξουσία στους υπαλλήλους ασκούν:

- α) οι πειθαρχικώς προϊστάμενοί τους,
- β) το διοικητικό συμβούλιο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου για τους υπαλλήλους του νομικού προσώπου,
- γ) το πειθαρχικό συμβούλιο του οικείου φορέα,
- δ) το πειθαρχικό συμβούλιο του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για τις περιπτώσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 117 του παρόντος,
- ε) το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο,
- στ) ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης,
- ζ), το διοικητικό εφετείο και
- η) το Συμβούλιο της Επικρατείας.»

Το άρθρο 116 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α΄ 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 117
Πειθαρχικώς προϊστάμενοι

1. Πειθαρχικώς προϊστάμενοι των υπαλλήλων των κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών που ανήκουν στην αρμοδιότητά τους είναι:

- α) ο Υπουργός,
- β) ο Γενικός Γραμματέας Υπουργείου ή Γενικής Γραμματείας,
- γ) ο Γενικός Γραμματέας αυτοτελούς υπηρεσίας,
- δ) ο Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης,
- ε) ο Ειδικός Γραμματέας,
- στ) ο Ελεγκτής Νομιμότητας,
- ζ) ο προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης,
- η) ο προϊστάμενος διεύθυνσης.

2. Επίσης πειθαρχικώς προϊστάμενοι είναι:

- α) Ο αρχηγός των ενόπλων δυνάμεων και οι αρχηγοί του στρατού, του ναυτικού και της αεροπορίας, των σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος για τους πολιτικούς υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτούς.

β) Οι διοικητές μονάδων και σχολών των ενόπλων δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος για τους πολιτικούς υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτούς.

γ) Οι διευθυντές καταστημάτων ή οι προϊστάμενοι υπηρεσιών εφόσον είναι ανώτατοι ή ανώτεροι αξιωματικοί, για τους πολιτικούς υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτούς.

δ) Ο διοικητής του Αγίου Όρους για όλους τους πολιτικούς υπαλλήλους που υπάγονται στην αρμοδιότητά του.

ε) Ο πρόεδρος ή ο επικεφαλής ανεξάρτητης διοικητικής αρχής για τους υπαλλήλους της.

3. Πειθαρχικώς προϊστάμενοι για τους υπαλλήλους νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου είναι:

α) Ο διοικητής ή ο πρόεδρος του συλλογικού οργάνου, ο οποίος ασκεί διοίκηση, ο υποδιοικητής, ο γενικός γραμματέας ή ο αναπληρωτής γενικός γραμματέας, για όλους τους υπαλλήλους του νομικού προσώπου.

β) Ο πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών για τους υπαλλήλους της.

γ) Ο πρύτανης ΑΕΙ για όλους τους υπαλλήλους αυτού και ο κοσμήτορας σχολής ΑΕΙ για τους υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτόν.

δ) Ο προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης ή ο προϊστάμενος διεύθυνσης για τους υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτούς.

4. (Καταργήθηκε από την παρ. 2 άρθρου 6 ν. 4325/11-11.5.2015 ([Α' 47](#)).

Το άρθρο 117 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 118

Αρμοδιότητα πειθαρχικώς προϊσταμένων

1. Όλοι οι πειθαρχικώς προϊστάμενοι μπορούν να επιβάλουν την ποινή της έγγραφης επίπληξης. Την ποινή του προστίμου μπορούν να επιβάλλουν οι εξής με τις πιο κάτω διακρίσεις:

α) Ο Υπουργός έως και τις αποδοχές τριών (3) μηνών.

β) Ο Γενικός Γραμματέας Υπουργείου ή Γενικής Γραμματείας ή αυτοτελούς υπηρεσίας, ο Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο Ειδικός Γραμματέας, ο Ελεγκτής Νομιμότητας, ο αρχηγός των ενόπλων δυνάμεων και οι αρχηγοί του στρατού ξηράς, του ναυτικού και της αεροπορίας, των σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος έως και τις αποδοχές δύο (2) μηνών.

γ) Οι διοικητές μονάδων και σχολών των ενόπλων δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος, οι διευθυντές καταστημάτων και οι προϊστάμενοι στρατιωτικών υπηρεσιών ή υπηρεσιών των σωμάτων ασφαλείας ή του λιμενικού σώματος αν είναι ανώτατοι αξιωματικοί έως και τις αποδοχές ενός (1) μηνός και αν είναι ανώτεροι έως και το ένα δεύτερο των μηνιαίων αποδοχών.

δ) Ο διοικητής του Αγίου Όρους, ο πρόεδρος ή ο επικεφαλής ανεξάρτητης διοικητικής αρχής, ο διοικητής ή ο πρόεδρος συλλογικού οργάνου, ο οποίος ασκεί διοίκηση, ο υποδιοικητής, ο γενικός γραμματέας ή ο αναπληρωτής γενικός γραμματέας νομικού προσώπου έως και τις αποδοχές ενός (1) μηνός.

ε) Ο πρόεδρος ΑΕΙ έως και τις αποδοχές ενός (1) μηνός. Ο κοσμήτορας σχολής ΑΕΙ, έως και τα δύο τρίτα των μηνιαίων αποδοχών.

στ) Ο προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης έως και τα δύο τρίτα των μηνιαίων αποδοχών.

ζ) Ο προϊστάμενος διεύθυνσης έως και το ένα τέταρτο των μηνιαίων αποδοχών.

2. Η αρμοδιότητα των πειθαρχικώς προϊσταμένων είναι αμεταβίβαστη, εκτός εάν από διάταξη νόμου προβλέπεται διαφορετικά.

3. Αρμόδιος πειθαρχικώς προϊστάμενος είναι εκείνος στον οποίο υπάγεται οργανικά ο υπάλληλος κατά το χρόνο τέλεσης του παραπτώματος, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 117. Αν ο υπάλληλος υπηρετεί σε άλλη υπηρεσία από αυτή της οργανικής του θέσης, αρμόδιος πειθαρχικώς προϊστάμενος είναι ο προϊστάμενος της υπηρεσίας στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος κατά το χρόνο τέλεσης του πειθαρχικού παραπτώματος, εφόσον το πειθαρχικό παράπτωμα σχετίζεται με την άσκηση καθηκόντων του στην υπηρεσία αυτή.

4. Οι πειθαρχικώς προϊστάμενοι και το διοικητικό συμβούλιο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου επιλαμβάνονται αυτεπαγγέλτως.

5. Αν έχουν επιληφθεί αρμοδίως περισσότεροι πειθαρχικώς προϊστάμενοι, η πειθαρχική διαδικασία συνεχίζεται μόνο από εκείνον που κάλεσε πρώτος σε απολογία τον υπάλληλο. Ο ανώτερος πειθαρχικώς προϊστάμενος ή το διοικητικό συμβούλιο νομικού προσώπου έχουν, σε κάθε περίπτωση, δικαίωμα να ζητήσουν την παραπομπή σε αυτούς της πειθαρχικής υπόθεσης, εφόσον δεν έχει εκδοθεί πειθαρχική απόφαση. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 117 του παρόντος ο Υπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης νοείται ως ανώτερος πειθαρχικώς προϊστάμενος.

6. Αν ο πειθαρχικώς προϊστάμενος, ο οποίος έχει επιληφθεί, κρίνει ότι το παράπτωμα επισύρει ποινή ανώτερη της αρμοδιότητάς του, παραπέμπει την υπόθεση σε οποιονδήποτε ανώτερο αυτού πειθαρχικώς προϊστάμενο μέχρι και τον Υπουργό ή και το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, αν πρόκειται για υπάλληλο του νομικού προσώπου. Αν και ο Υπουργός ή το διοικητικό συμβούλιο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου κρίνει ότι η προσήκουσα ποινή είναι ανώτερη και της δικής του αρμοδιότητας, παραπέμπει το θέμα στο πειθαρχικό συμβούλιο. Στην περίπτωση της παραγράφου 4 του άρθρου 117 του παρόντος η παραπομπή γίνεται στο πειθαρχικό συμβούλιο του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.»

Το άρθρο 118 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 119

Αρμοδιότητα διοικητικών συμβουλίων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου

Τα διοικητικά συμβούλια νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου μπορεί να επιβάλουν τις ποινές της έγγραφης επίπληξης και του προστίμου έως και τις αποδοχές τριών (3) μηνών.»

Το άρθρο 119 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 120

Αρμοδιότητα πειθαρχικών συμβουλίων

1. Τα πειθαρχικά συμβούλια μπορεί να επιβάλουν οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή.

Τα πειθαρχικά συμβούλια κρίνουν σε πρώτο βαθμό ύστερα από παραπομπή της υπόθεσης σε αυτά και σε δεύτερο βαθμό ύστερα από άσκηση ένστασης κατά αποφάσεων πειθαρχικών προϊσταμένων.

Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφαινεται σε δεύτερο βαθμό ύστερα από ένσταση κατά αποφάσεων των πειθαρχικών συμβουλίων και σε πρώτο βαθμό για την εκδίκαση του παραπτώματος της παραγράφου 2 του άρθρου 122 του παρόντος. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο είναι το αρμόδιο πειθαρχικό όργανο των ανωτάτων υπαλλήλων του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ., το οποίο κρίνει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.

2. Αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο είναι το συμβούλιο της υπηρεσίας στην οποία υπάγεται οργανικά ο υπάλληλος κατά το χρόνο τέλεσης του παραπτώματος, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 117 του παρόντος. Προκειμένου για υπάλληλο ο οποίος κατά το χρόνο τέλεσης του παραπτώματος υπηρετεί με οποιαδήποτε υπηρεσιακή σχέση ή κατάσταση σε άλλη υπηρεσία, αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο είναι το συμβούλιο της υπηρεσίας στην οποία υπηρετεί εφόσον το πειθαρχικό παράπτωμα σχετίζεται με την άσκηση των καθηκόντων του στην υπηρεσία αυτή.

3. Συγκρούσεις αρμοδιότητας μεταξύ περισσότερων πειθαρχικών συμβουλίων για την κρίση του ίδιου παραπτώματος αίρονται από τον πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Οι καταφατικές συγκρούσεις αίρονται, εφόσον δεν έχει εκδοθεί οριστική απόφαση ενός τουλάχιστον από τα συμβούλια που έχουν επιληφθεί. Οι αποφατικές συγκρούσεις αίρονται, εφόσον οι αποφάσεις δύο τουλάχιστον συμβουλίων που έχουν κηρυχθεί αναρμόδια, είναι τελεσίδικες. Για την άρση απαιτείται αίτηση της υπηρεσίας ή του υπαλλήλου. Αν πρόκειται για καταφατική σύγκρουση, την άρση μπορεί να τη ζητήσει και ο πρόεδρος ενός από τα πειθαρχικά συμβούλια που έχουν επιληφθεί.»

Το άρθρο 120 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 121

Ενιαία κρίση πειθαρχικών παραπτώματων

1. Περισσότερα του ενός πειθαρχικά παραπτώματα του ίδιου υπαλλήλου είναι δυνατόν, κατά την κρίση του πειθαρχικού οργάνου, να κρίνονται ενιαίως, εφόσον σχετίζονται με καθήκοντα υπηρεσιών του ίδιου Υπουργείου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου.

2. Περισσότεροι υπάλληλοι που διώκονται για το ίδιο ή για συναφή πειθαρχικά παραπτώματα, είναι δυνατόν να κρίνονται ενιαίως, εφόσον συντρέχει η προϋπόθεση της προηγούμενης παραγράφου.

3. Αν στις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου τα πειθαρχικά όργανα που είναι αρμόδια να επιληφθούν είναι διαφορετικά, αρμόδιο για την κρίση όργανο είναι:

α) μεταξύ περισσότερων πειθαρχικώς προϊσταμένων ο ιεραρχικώς ανώτερος, και σε περίπτωση προϊσταμένων του αυτού ιεραρχικού επιπέδου, εκείνος που έχει επιληφθεί πρώτος,

- β) μεταξύ περισσότερων πειθαρχικών συμβουλίων, εκείνο που έχει επιληφθεί πρώτο και
γ) μεταξύ πειθαρχικός προϊσταμένου, διοικητικού συμβουλίου των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και πειθαρχικού συμβουλίου, το τελευταίο.»

Το άρθρο 121 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

ΤΜΗΜΑ Β΄
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΑΣΚΗΣΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΔΙΩΣΗΣ

«Άρθρο 122
Άσκηση πειθαρχικής δίωξης

«1. Η πειθαρχική δίωξη αρχίζει είτε με την κλήση του υπαλλήλου σε απολογία από το μονομελές πειθαρχικό όργανο είτε με την παραπομπή του στο πειθαρχικό συμβούλιο. Η πειθαρχική διαδικασία ολοκληρώνεται το αργότερο εντός δύο μηνών από την κλήση σε απολογία είτε με την έκδοση πειθαρχικής απόφασης μονομελούς οργάνου είτε με παραπομπή ενώπιον πειθαρχικού συμβουλίου. Σε περίπτωση παραπομπής ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου, η πειθαρχική διαδικασία ολοκληρώνεται εντός δύο μηνών από την παραπομπή εκτός αν απαιτείται η διεξαγωγή ανάκρισης οπότε ολοκληρώνεται εντός τεσσάρων μηνών.»

Η παρ. 1 αντικαταστάθηκε ως άνω από την υποπαρ. ΣΤ.6 της παρ. ΣΤ άρθρου πρώτου ν. 4152/8-9.5.2013 ([Α' 107](#)).

2. Η υπαίτια παράβαση των διατάξεων των δύο τελευταίων εδαφίων της προηγούμενης παραγράφου αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα. Το παράπτωμα αυτό, για τα μέλη του πειθαρχικού συμβουλίου, εκδικάζεται μετά από παραπομπή ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, με την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 8 του άρθρου 146Α.»

Το άρθρο 122 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 123
Παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο

1. Αν ο Υπουργός κρίνει ότι το πειθαρχικό παράπτωμα τιμωρείται με ποινή μεγαλύτερη της αρμοδιότητάς του, παραπέμπει την υπόθεση στο πειθαρχικό συμβούλιο. Για τους υπαλλήλους νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου η πειθαρχική υπόθεση παραπέμπεται για τον ίδιο λόγο στο πειθαρχικό συμβούλιο από το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου. Η παραπομπή είναι υποχρεωτική όταν υπάρχει αιτιολογημένη πρόταση αρμόδιας υπηρεσίας.

2. Ο Υπουργός ή ο Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης όταν λάβει γνώση πειθαρχικού παραπτώματος που τελέστηκε από υπάλληλο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, το οποίο εποπτεύεται από αυτόν, παραπέμπει την υπόθεση ενώπιον του οικείου πειθαρχικού συμβουλίου για την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου.

3. Δεν επιτρέπεται παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο μετά την έκδοση οριστικής απόφασης για το ίδιο παράπτωμα από οποιοδήποτε πειθαρχικό όργανο.»

Το άρθρο 123 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 124

Διαδικασία και συνέπειες παραπομπής

1. Στο έγγραφο, με το οποίο η υπόθεση παραπέμπεται στο πειθαρχικό συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 123 του παρόντος, πρέπει να προσδιορίζονται επακριβώς κατά τόπο και χρόνο τα πραγματικά περιστατικά που συνιστούν το πειθαρχικό παράπτωμα και ο διωκόμενος υπάλληλος.

2. Το παραπεμπτήριο έγγραφο κοινοποιείται στον διωκόμενο υπάλληλο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 138 και αποστέλλεται με το φάκελο της υπόθεσης στο πειθαρχικό συμβούλιο. Αν κατά τη διαδικασία ανακύψουν ευθύνες και για άλλους υπαλλήλους που δεν περιλαμβάνονται στο παραπεμπτήριο έγγραφο, το συμβούλιο τους καλεί σε απολογία και συνεχίζει την περαιτέρω διαδικασία χωρίς γνωστοποίηση του παραπεμπτηρίου. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να αποφασίζει τη συνεκδίκηση των παραπτώματων αυτών με τα παραπτώματα των περιλαμβανομένων στο παραπεμπτήριο.

3. Η έκδοση του παραπεμπτηρίου εγγράφου καταργεί την εκκρεμή πειθαρχική διαδικασία ενώπιον άλλου πειθαρχικού οργάνου.

4. Το παραπεμπτήριο έγγραφο δεν ανακαλείται.»

Το άρθρο 124 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ-ΕΝΟΡΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ - ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΑΝΑΚΡΙΣΗ

«Άρθρο 125

Προκαταρκτική εξέταση

1. Προκαταρκτική εξέταση είναι η άτυπη συλλογή και καταγραφή στοιχείων για να διαπιστωθεί η τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος και οι συνθήκες τέλεσής του.

2. Προκαταρκτική εξέταση μπορεί να ενεργήσει ή να διατάξει κάθε πειθαρχικώς προϊστάμενος του υπαλλήλου. Η προκαταρκτική εξέταση περατώνεται εντός μηνός από την ημερομηνία κατά την οποία ο πειθαρχικώς προϊστάμενος έλαβε γνώση των περιστατικών, που πιθανόν συνιστούν πειθαρχικό παράπτωμα ή, αν η προκαταρκτική εξέταση διεξάγεται από υπάλληλο ύστερα από εντολή του πειθαρχικώς προϊσταμένου, από την ημερομηνία που κοινοποιήθηκε στον υπάλληλο η απόφαση της ανάθεσής της.

3. Αν αυτός που ενεργεί προκαταρκτική εξέταση κρίνει, με βάση τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί, ότι δεν συντρέχει περίπτωση πειθαρχικής δίωξης, περατώνει την εξέταση με αιτιολογημένη έκθεσή του. Στην περίπτωση αυτή δεν αποκλείεται η ενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης από ανώτερο πειθαρχικώς προϊστάμενο. Αν, αντιθέτως, αυτός που ενεργεί

προκαταρκτική εξέταση κρίνει ότι έχει διαπραχθεί πειθαρχικό παράπτωμα, το οποίο τιμωρείται με ποινή της αρμοδιότητάς του, καλεί τον υπάλληλο σε απολογία σύμφωνα με το άρθρο 134 του παρόντος. Αν κρίνει, είτε πριν από την κλήση του υπαλλήλου σε απολογία είτε μετά την απολογία του, ότι δικαιολογείται η επιβολή βαρύτερης ποινής, ενεργεί σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 118 του παρόντος. Αν, τέλος, κρίνει ότι το πειθαρχικό παράπτωμα χρειάζεται περαιτέρω διερεύνηση, διατάσσει την ενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης.»

«4. Κατά την προκαταρκτική εξέταση που ενεργείται για υποθέσεις σχετικές με τις αξιόποινες πράξεις των άρθρων 159, 159Α, 235, 236, 237 και 237Α του Ποινικού Κώδικα, προστατεύεται πλήρως η ανωνυμία των υπαλλήλων, οι οποίοι, χωρίς να εμπλέκονται καθ' οιονδήποτε τρόπο στην τέλεση των ως άνω πράξεων ή να αποβλέπουν σε ίδιον όφελος, συμβάλλουν ουσιωδώς, με τις πληροφορίες που παρέχουν, στην αποκάλυψη και δίωξή τους, ακόμα και αν αυτοί δεν έχουν χαρακτηριστεί ως μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος κατά το άρθρο 45B του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Μετά το πέρας της προκαταρκτικής εξετάσεως η ανωνυμία του υπαλλήλου προστατεύεται εφόσον αυτός υπάγεται στο καθεστώς της παραγράφου 7 του άρθρου 9 του ν. 2928/2001.»

Το άρθρο 125 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 (Α'54), κατωτ. αριθ. 3.

Η παρ. 4 προστέθηκε με την υποπερ. γ' της περ. 6 της υποπαρ. ΙΕ.17 της παρ. ΙΕ άρθρου πρώτου ν. 4254/7-7.4.2014 (Α' 85).

«Άρθρο 126

Ένορκη διοικητική εξέταση

1. Ένορκη διοικητική εξέταση (Ε.Δ.Ε.) ενεργείται κάθε φορά που η υπηρεσία έχει σοβαρές υπόνοιες ή σαφείς ενδείξεις για τη διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος. Η εξέταση αυτή αποσκοπεί στη συλλογή στοιχείων για τη διαπίστωση της τέλεσης πειθαρχικού παραπτώματος και τον προσδιορισμό των προσώπων που τυχόν ευθύνονται, καθώς και στη διερεύνηση των συνθηκών κάτω από τις οποίες αυτό έχει τελεστεί. Η ένορκη διοικητική εξέταση δεν συνιστά έναρξη πειθαρχικής δίωξης.

2. «Η ένορκη διοικητική εξέταση διατάσσεται από οποιονδήποτε πειθαρχικώς Προϊστάμενο και ενεργείται από μόνιμο υπάλληλο με βαθμό Α' του ίδιου Υπουργείου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου. Η ενέργεια της ένορκης διοικητικής εξέτασης μπορεί να ανατίθεται και σε μόνιμο δημόσιο υπάλληλο με βαθμό Α' άλλου Υπουργείου ή, προκειμένου για νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, του Υπουργείου που το εποπτεύει». Η ένορκη διοικητική εξέταση περατώνεται εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία που κοινοποιήθηκε στον υπάλληλο η απόφαση ανάθεσης διεξαγωγής της. Ο υπάλληλος, ο οποίος διεξάγει την ένορκη διοικητική εξέταση, μπορεί να ζητήσει, με πλήρως αιτιολογημένη αίτησή του, παράταση της προθεσμίας αυτής έως ένα μήνα.

Αν ο υπάλληλος, στον οποίο αποδίδεται η διάπραξη του πειθαρχικού παραπτώματος, είναι προϊστάμενος οργανικής μονάδας οποιουδήποτε επιπέδου, η εντολή για διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης ανατίθεται σε προϊστάμενο τουλάχιστον ίδιου επιπέδου οργανικής μονάδας.

Τα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 2 αντικαταστάθηκαν ως άνω με την παρ. 1 του άρθρου 41 του ν.4590/7-7.2.2019 (Α' 17).

3. Κατά την εξέταση του υπαλλήλου, στον οποίο αποδίδεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 130 παράγραφος 3 και 132 του παρόντος.

4. Η ένορκη διοικητική εξέταση ολοκληρώνεται με την υποβολή αιτιολογημένης έκθεσης του υπαλλήλου που την ενεργεί. Η έκθεση αυτή υποβάλλεται, με όλα τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν, στον πειθαρχικώς προϊστάμενο ο οποίος διέταξε τη διενέργεια της εξέτασης. «Εφόσον με την έκθεση διαπιστώνεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος από συγκεκριμένο υπάλληλο, ο πειθαρχικώς Προϊστάμενος ασκεί την πειθαρχική δίωξη εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή της έκθεσης».

Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 2 του άρθρου 41 του ν.4590/7-7.2.2019 (Α' 17).

5. Διατάξεις που προβλέπουν τη διενέργεια ένορκων διοικητικών εξετάσεων οποιασδήποτε μορφής από ειδικά όργανα δεν θίγονται.

6. Οι διατάξεις των παραγράφων 5, 7 και 8 του άρθρου 127, καθώς και οι διατάξεις των άρθρων 129 και 131 του παρόντος, εφαρμόζονται αναλόγως.»

Το άρθρο 126 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 (Α' 54), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 127

Πειθαρχική ανάκριση

1. Πειθαρχική ανάκριση διεξάγεται υποχρεωτικά κατά τη διαδικασία ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου. Κατ' εξαίρεση δεν είναι υποχρεωτική η ανάκριση στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν τα πραγματικά περιστατικά που συνιστούν την αντικειμενική υπόσταση του πειθαρχικού παραπτώματος προκύπτουν από το φάκελο κατά τρόπο αναμφισβήτητο,

β) όταν ο υπάλληλος ομολογεί με την απολογία του κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση ότι διέπραξε το πειθαρχικό παράπτωμα,

γ) όταν ο υπάλληλος συλλαμβάνεται επ' αυτοφώρω κατά τη διάπραξη ποινικού αδικήματος που αποτελεί συγχρόνως και πειθαρχικό παράπτωμα,

δ) όταν έχει προηγηθεί ανάκριση ή προανάκριση συμφώνως με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για ποινικό αδίκημα που αποτελεί και πειθαρχικό παράπτωμα,

ε) όταν έχει διενεργηθεί, πριν την έκδοση του παραπεμπτηρίου εγγράφου, Ε.Δ.Ε. ή άλλη ένορκη εξέταση κατά την οποία διαπιστώθηκε διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος από συγκεκριμένο υπάλληλο. Το ίδιο ισχύει όταν η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος προκύπτει από έκθεση δικαστικού οργάνου ή άλλου ελεγκτικού οργάνου της διοίκησης.

2. Η πειθαρχική ανάκριση διεξάγεται από υπάλληλο τουλάχιστον ομοιόβαθμο του διωκόμενου που μπορεί να είναι και μέλος του πειθαρχικού συμβουλίου. Αν σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου δεν υπάρχει επαρκής αριθμός υπαλλήλων που να πληροί την ανωτέρω προϋπόθεση, η διεξαγωγή της πειθαρχικής ανάκρισης ανατίθεται σε υπάλληλο του εποπτεύοντος Υπουργείου.

3. Δεν ενεργούν πειθαρχική ανάκριση: α) τα πρόσωπα στα οποία αποδίδεται το πειθαρχικό παράπτωμα, β) οι πειθαρχικώς προϊστάμενοι που έχουν εκδώσει την πειθαρχική απόφαση η οποία κρίνεται κατ' ένσταση, γ) τα πρόσωπα που έχουν ενεργήσει ένορκη διοικητική εξέταση και δ) τα πρόσωπα που έχουν ασκήσει την πειθαρχική δίωξη.

Ο εγκαλούμενος μπορεί να ζητήσει με έγγραφη αίτηση μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την κλήση του για εξέταση την εξαίρεση εκείνου που διεξάγει την ανάκριση. Στην αίτηση πρέπει να εκτίθενται κατά τρόπο σαφή και συγκεκριμένο οι λόγοι της εξαίρεσης και να αναφέρονται τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνονται οι προβαλλόμενοι ισχυρισμοί. Για την αίτηση εξαίρεσης αποφασίζει το πειθαρχικό συμβούλιο χωρίς τη συμμετοχή εκείνου, του οποίου ζητείται η εξαίρεση, που αναπληρώνεται νομίμως. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, οι ανακριτικές πράξεις που στο μεταξύ ενεργήθηκαν, είναι άκυρες και επαναλαμβάνονται εξαρχής.

4. Όποιος διεξάγει ανάκριση δικαιούται να ενεργήσει ανακριτικές πράξεις και εκτός της έδρας του. Επίσης, δικαιούται να ζητήσει την ενέργεια ανακριτικών πράξεων και εκτός της έδρας του από οποιαδήποτε διοικητική αρχή.

5. Η πειθαρχική ανάκριση είναι μυστική.

6. Η πειθαρχική ανάκριση περατώνεται εντός μηνός από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής απόφασης του πειθαρχικού συμβουλίου στον υπάλληλο, που θα τη διενεργήσει, ο οποίος μπορεί να ζητήσει με πλήρως αιτιολογημένη αίτησή του, παράταση της προθεσμίας αυτής. Η παράταση αυτή δεν υπερβαίνει τον ένα (1) μήνα.

7. Η πειθαρχική ανάκριση μπορεί να επεκταθεί στην έρευνα και άλλων παραπτώματων του ίδιου υπαλλήλου εφόσον προκύπτουν επαρκή στοιχεία.

8. Καθήκοντα γραμματέα εκτελεί υπάλληλος ο οποίος ορίζεται από τον ενεργούντα την ανάκριση.»

Το άρθρ. 127 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 128

Ανακριτικές πράξεις

1. Ανακριτικές πράξεις είναι:

α) η αυτοψία,

β) η εξέταση μαρτύρων,

γ) η πραγματογνωμοσύνη,

δ) η εξέταση του διωκομένου.

2. Δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ανακριτικής πράξης θέμα που κατά το νόμο καλύπτεται: α) από το απόρρητο της υπηρεσίας, εκτός αν συμφωνεί η αρμόδια Αρχή, ή β) από το κατά νόμο επαγγελματικό ή άλλο απόρρητο.

3. Για την ανακριτική πράξη συντάσσεται έκθεση που υπογράφεται από όσους συνέπραξαν. Αν κάποιος από τους μάρτυρες είναι αναλφάβητος ή αρνείται να υπογράψει ή βρίσκεται σε φυσική αδυναμία να υπογράψει, γίνεται σχετική μνεία στην έκθεση.»

Το άρθρ. 128 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3, με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του ν.3528/2007 στο σύνολό του.

«Άρθρο 129 Αυτοψία

1. Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 127 του παρόντος, η αυτοψία διενεργείται αυτοπροσώπως από εκείνον που διεξάγει την πειθαρχική ανάκριση με την παρουσία γραμματέα.
2. Η αυτοψία δημόσιων εγγράφων ή εγγράφων ιδιωτικών που έχουν κατατεθεί σε δημόσια αρχή, διενεργείται στο γραφείο όπου φυλάσσονται.
3. Έγγραφα που κατέχονται από ιδιώτη, παραδίδονται στον ανακριτή και επιστρέφονται υποχρεωτικώς μετά το τέλος της πειθαρχικής διαδικασίας. Ο ανακριτής, ύστερα από αίτηση του ιδιώτη, υποχρεούται να χορηγεί ατελώς απόδειξη παραλαβής και επίσημο αντίγραφο των εγγράφων που παραλήφθηκαν. Κατ' εξαίρεση η αυτοψία ιδιωτικών εγγράφων, τα οποία είναι απολύτως αναγκαία για τη διεκπεραίωση τρέχουσας υπόθεσης του κατόχου τους ή άλλου προσώπου, διενεργείται από τον ανακριτή στον τόπο όπου βρίσκονται.»

Το άρθρ. 129 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 130 Μάρτυρες

1. Οι μάρτυρες εξετάζονται ενόρκως σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.
2. Η μη εμφάνιση ή η άρνηση κατάθεσης του μάρτυρα χωρίς εύλογη αιτία αποτελεί πλημμέλημα και αν είναι υπάλληλος και πειθαρχικό παράπτωμα. Εύλογη αιτία θεωρείται και η συγγένεια του διωκόμενου με το μάρτυρα σε ευθεία γραμμή ή έως και το δεύτερο βαθμό σε πλάγια γραμμή.
3. Ο διωκόμενος δικαιούται κατά τη διάρκεια της πειθαρχικής ανάκρισης και της ένορκης διοικητικής εξέτασης και μέχρι το τέλος της εξέτασής του να ζητήσει εγγράφως την εξέταση μαρτύρων. Ο ανακριτής υποχρεούται να εξετάσει πέντε τουλάχιστον από τους προτεινόμενους μάρτυρες.
4. Αν η ένορκη διοικητική εξέταση δεν στρεφόταν κατά συγκεκριμένου προσώπου, το πειθαρχικό συμβούλιο υποχρεούται να διενεργήσει συμπληρωματική ανάκριση, προκειμένου να παρασχεθεί η δυνατότητα στον διωκόμενο να εξετασθεί ανωμοτί ή να προτείνει την εξέταση μαρτύρων, εκτός εάν αυτός δηλώσει ενώπιον του συμβουλίου ότι δεν επιθυμεί να εξετασθεί ανωμοτί ή να προτείνει την εξέταση μαρτύρων.»

Το άρθρ. 130 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 131 Πραγματογνώμονες

Ως πραγματογνώμονες ορίζονται δημόσιοι υπάλληλοι, υπάλληλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και Ο.Τ.Α., καθώς και αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων, των σωμάτων

ασφαλείας και του λιμενικού σώματος. Οι πραγματογνώμονες, πριν από τη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, ορκίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.»

Το άρθρ. 131 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 132

Εξέταση διωκομένου

Κατά την πειθαρχική ανάκριση καλείται οπωσδήποτε για εξέταση ο διωκόμενος υπάλληλος. Ο υπάλληλος εξετάζεται ανωμοτί και μπορεί να παρίσταται μετά δικηγόρου. Η μη προσέλευση του διωκομένου ή η άρνηση του να εξετασθεί, δεν εμποδίζει την πρόοδο της ανάκρισης.»

Το άρθρ. 132 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 133

Ενέργειες μετά την ανάκριση

1. Ο πρόεδρος του πειθαρχικού συμβουλίου, όταν λάβει το παραπεμπτήριο έγγραφο, ορίζει ως εισηγητή της πειθαρχικής υπόθεσης ένα από τα μέλη του συμβουλίου, στο οποίο και παραδίδεται ο φάκελος.

2. Ο πρόεδρος του πειθαρχικού συμβουλίου, όταν διαβιβαστεί σε αυτόν το πόρισμα της πειθαρχικής ανάκρισης ή, σε περίπτωση μη διενέργειας ανάκρισης κατά το άρθρο 127 παράγραφος 1 του παρόντος, όταν κρίνει ότι η υπόθεση είναι ώριμη για συζήτηση, την εισάγει στο πειθαρχικό συμβούλιο για να αποφασίσει την κλήση σε απολογία του διωκόμενου υπαλλήλου ή την απαλλαγή του χωρίς αυτή.»

Το άρθρ. 133 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΑΠΟΛΟΓΙΑ

«Άρθρο 134

Κλήση σε απολογία

1. Πειθαρχική ποινή δεν επιβάλλεται, εάν ο υπάλληλος δεν κληθεί προηγουμένως σε απολογία. Η εξέταση του διωκομένου κατά το στάδιο της ένορκης διοικητικής εξέτασης ή της πειθαρχικής ανάκρισης δεν αναπληρώνει την κλήση σε απολογία.

2. Στην κλήση σε απολογία καθορίζεται σαφώς το αποδιδόμενο πειθαρχικό παράπτωμα και τάσσεται εύλογη προθεσμία για απολογία. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να είναι βραχύτερη από δύο (2) ημέρες, όταν ο υπάλληλος καλείται σε απολογία από τον πειθαρχικώς προϊστάμενο και από τρεις (3) ημέρες όταν αυτός καλείται από συμβούλιο. Η προθεσμία για

απολογία μπορεί να παραταθεί μία μόνο φορά και έως το τριπλάσιο της αρχικής προθεσμίας μετά από αιτιολογημένη έγγραφη αίτηση του διωκόμενου. Εκπρόθεσμη απολογία λαμβάνεται υποχρεωτικώς υπόψη, εφόσον υποβάλλεται πριν από την έκδοση της απόφασης.

Η παράλειψη της κλήσης σε απολογία καλύπτεται από την υποβολή έγγραφης απολογίας.

3. Όταν μετά την κλήση του διωκόμενου σε απολογία ακολουθεί παραπομπή σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 118 του παρόντος σε ανώτερο πειθαρχικώς προϊστάμενο ή στο πειθαρχικό συμβούλιο ή στα όργανα του άρθρου 119 του παρόντος, δεν απαιτείται νέα κλήση σε απολογία.

4. Μετά την κλήση σε απολογία η υπόθεση περατούται με την έκδοση απόφασης.»

Το άρθρ. 134 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 135

Απολογία

1. Η απολογία υποβάλλεται εγγράφως. Ενώπιον συλλογικού πειθαρχικού οργάνου επιτρέπεται στον διωκόμενο και η προφορική συμπληρωματική απολογία.

2. Η απολογία παραδίδεται με απόδειξη στο όργανο το οποίο καλεί σε απολογία. Μπορεί όμως και να αποσταλεί ταχυδρομικώς με συστημένη επιστολή. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου το εμπρόθεσμο της υποβολής της κρίνεται από το χρόνο της ταχυδρόμησης.

3. Πριν από την απολογία ο διωκόμενος έχει δικαίωμα να λάβει γνώση και αντίγραφα, με δαπάνες του, του φακέλου της πειθαρχικής υπόθεσης. Το γεγονός ότι έλαβε γνώση αποδεικνύεται με πράξη η οποία υπογράφεται από τον υπάλληλο, ο οποίος τηρεί το φάκελο και τον διωκόμενο ή μόνο από τον πρώτο, αν ο δεύτερος αρνηθεί να υπογράψει. Αν ο διωκόμενος υπάλληλος δεν υπηρετεί στην έδρα του οργάνου που τον καλεί σε απολογία, του χορηγείται σχετική άδεια.

4. Με την απολογία του ο υπάλληλος έχει δικαίωμα να ζητήσει εύλογη προθεσμία για να υποβάλει έγγραφα στοιχεία. Η παροχή της προθεσμίας και η διάρκεια της εναπόκειται στην κρίση του οργάνου το οποίο τον καλεί σε απολογία.»

Το άρθρ. 135 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3.2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΩΠΙΟΝ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

«Άρθρο 136

Προσδιορισμός ημέρας συνεδρίασης - Παράσταση διωκόμενου

1. Μετά την υποβολή της απολογίας ή την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής της ο πρόεδρος του πειθαρχικού συμβουλίου προσδιορίζει με πράξη του την ημέρα κατά την οποία

θα συζητηθεί η υπόθεση. Η ημέρα, η ώρα και ο τόπος της συνεδρίασης κοινοποιούνται κατά το άρθρο 138 στον διωκόμενο πριν από τέσσερις (4) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες.

2. Ο διωκόμενος υπάλληλος έχει δικαίωμα να παραστεί είτε αυτοπροσώπως είτε δια ή μετά πληρεξουσίου δικηγόρου ενώπιον των πειθαρχικών συμβουλίων και των διοικητικών συμβουλίων των Ν.Π.Δ.Δ.. Η μη προσέλευση του διωκομένου δεν εμποδίζει την πρόοδο της διαδικασίας.

3. Αν το πειθαρχικό συμβούλιο κρίνει ανεπαρκή τα αποδεικτικά στοιχεία, αναβάλλει την κρίση της υπόθεσης και διατάσσει συμπληρωματική ανάκριση.

4. Η υπηρεσία του διωκομένου υποχρεούται να του χορηγεί ανάλογη άδεια για να προσέλθει ενώπιον συλλογικού πειθαρχικού οργάνου κατά την κρίση της υπόθεσής του.»

Το άρθρ. 136 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 137

Κωλύματα και εξαίρεση μελών πειθαρχικού συμβουλίου

1. Μέλη του πειθαρχικού συμβουλίου, που δεν δικαιούνται να διεξάγουν ανάκριση σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 127 του παρόντος ή έχουν διενεργήσει πειθαρχική ανάκριση στην κρινόμενη υπόθεση, κωλύονται να μετάσχουν στη σύνθεσή του κατά την κρίση της υπόθεσης αυτής.

2. Ο διωκόμενος μπορεί με έγγραφη αίτησή του να ζητήσει την εξαίρεση μελών του πειθαρχικού συμβουλίου με την προϋπόθεση ότι με τα υπόλοιπα μέλη, τακτικά και αναπληρωματικά, υπάρχει απαρτία. Η αίτηση αυτή που υποβάλλεται δύο (2) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση της υπόθεσης, πρέπει να περιέχει κατά τρόπο σαφή και συγκεκριμένο τους λόγους της εξαίρεσης και να συνοδεύεται από τα στοιχεία με τα οποία αυτοί αποδεικνύονται. Για την αίτηση εξαίρεσης το πειθαρχικό συμβούλιο αποφασίζει αιτιολογημένα με συμμετοχή των νόμιμων αναπληρωτών των μελών των οποίων ζητείται η εξαίρεση. Τα μέλη που εξαιρούνται αντικαθίστανται από τα αναπληρωματικά τους. Αν εξαιρεθεί το τακτικό και το αναπληρωματικό του μέλος, το συμβούλιο συνεδριάζει με τα υπόλοιπα μέλη του εφόσον έχει απαρτία. Η εξαίρεση αναπληρωματικού μέλους μπορεί να ζητηθεί και την ημέρα της συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή το συμβούλιο αποφασίζει αμέσως επί της αιτήσεως εξαιρέσεως με τα υπόλοιπα μέλη του.

3. Στην περίπτωση της παραγράφου 4 του άρθρου 114 του παρόντος αποκλείεται να μετάσχει στο πειθαρχικό συμβούλιο ο ανακριτής ή αυτός που συμμετείχε στο πειθαρχικό συμβούλιο κατά την πρώτη κρίση.»

Το άρθρ. 137 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

«Άρθρο 138

Κοινοποιήσεις στον διωκόμενο

Η κλήση σε απολογία και κάθε πρόσκληση ή ειδοποίηση του διωκόμενου επιδίδονται με δικαστικό επιμελητή ή άλλο δημόσιο όργανο στον ίδιο προσωπικά ή στην κατοικία, που έχει δηλώσει στην υπηρεσία του, σε πρόσωπο με το οποίο συνοικεί. Για την επίδοση αυτή συντάσσεται αποδεικτικό. Εάν δεν καταστεί δυνατή η επίδοση για οποιοδήποτε λόγο, συμπεριλαμβανομένης και της περιπτώσεως αγνώστου διαμονής του διωκόμενου, το έγγραφο τοιχοκολλάται στο κατάστημα της υπηρεσίας του υπαλλήλου και συντάσσεται πρωτόκολλο που υπογράφεται από έναν μάρτυρα. Σε περίπτωση άρνησης παραλαβής, αυτός που διενεργεί την επίδοση συντάσσει πράξη στην οποία βεβαιώνεται η άρνηση.»

Το άρθρ. 138 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 139

Εκτίμηση αποδείξεων

1. Το πειθαρχικό όργανο εκτιμά ελευθέρως τις αποδείξεις. Για να μορφώσει την κρίση του, μπορεί να λάβει υπόψη του και αποδεικτικά στοιχεία που δεν προκύπτουν από την πειθαρχική διαδικασία αλλά από άλλη νόμιμη διαδικασία, εφόσον έλαβε γνώση τους ο διωκόμενος.
2. Συναφή πειθαρχικά παραπτώματα, τα οποία διαπιστώνονται κατά την εκτίμηση των αποδείξεων, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο της ίδιας πειθαρχικής κρίσης μόνον εφόσον ο διωκόμενος κληθεί σε απολογία και γι' αυτά.
3. Η κρίση πρέπει να στηρίζεται σε αποδεδειγμένα πραγματικά γεγονότα και να είναι ειδικώς αιτιολογημένη.»

Το άρθρ. 139 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 140

Πειθαρχική απόφαση

1. Η πειθαρχική απόφαση διατυπώνεται εγγράφως.
2. Στην απόφαση μνημονεύονται:
  - α) ο τόπος και ο χρόνος έκδοσής της,
  - β) το ονοματεπώνυμο, η ιδιότητα και ο βαθμός του μονομελούς πειθαρχικού οργάνου ή των μελών του συλλογικού πειθαρχικού οργάνου,
  - γ) το ονοματεπώνυμο, η ιδιότητα και ο βαθμός του κρινόμενου,

δ) τα πραγματικά περιστατικά και στοιχεία που συνιστούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του πειθαρχικού παραπτώματος, προσδιορισμένα κατά τόπο και χρόνο,

ε) η υποβολή ή όχι απολογίας,

στ) η αιτιολογία της απόφασης,

ζ) η γνώμη των μελών του συλλογικού οργάνου που μειοψήφησαν και

η) η απαλλαγή του κρινόμενου ή η ποινή που του επιβάλλεται.

Αν η πειθαρχική απόφαση περί της ενοχής του διωκομένου λαμβάνεται κατά πλειοψηφία, όλα τα μέλη του πειθαρχικού συμβουλίου ψηφίζουν για την επιβλητέα ποινή. Λευκή ψήφος ή αποχή από την ψηφοφορία δεν επιτρέπεται. Η παράλειψη των στοιχείων που αναφέρονται στα εδάφια α', β' και γ' εκτός του ονοματεπώνυμου, δεν συνεπάγεται ακυρότητα της απόφασης, εφόσον αυτά προκύπτουν από το φάκελο της υπόθεσης.

3. Η πειθαρχική απόφαση υπογράφεται από το όργανο που την εκδίδει. Όταν αυτή εκδίδεται από συλλογικό όργανο, υπογράφεται από τον πρόεδρο και τον γραμματέα.

4. Η πειθαρχική απόφαση κοινοποιείται σε αντίγραφο με τη φροντίδα της υπηρεσίας στον υπάλληλο και γνωστοποιείται στα όργανα που δικαιούνται να ασκήσουν ένσταση. Η κοινοποίηση της απόφασης στον υπάλληλο ενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 138 του παρόντος. Στον υπάλληλο γνωστοποιείται επίσης η τυχόν δυνατότητα ασκήσεως ενστάσεως ή προσφυγής, κατά περίπτωση, ενώπιον του αρμοδίου οργάνου και η σχετική προθεσμία ασκήσεώς της.

5. «Η πειθαρχική απόφαση δεν ανακαλείται.»

Η παρ. 5 αντικαταστάθηκε ως άνω από την υποπαρ. ΣΤ.4 της παρ. ΣΤ άρθρου πρώτου ν. 4152/8-9.5.2013 ([Α' 107](#)).

Το άρθρ. 140 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΕΝΣΤΑΣΗ – ΠΡΟΣΦΥΓΗ

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

«Άρθρο 141 Ένσταση

1. Οι αποφάσεις των πειθαρχικώς προϊσταμένων, εκτός αυτών που ορίζονται στο άρθρο 142 παράγραφος 2 περίπτωση α' και των συλλογικών οργάνων του άρθρου 119 του παρόντος, υπόκεινται σε ένσταση ενώπιον του αρμοδίου πειθαρχικού συμβουλίου.

2. Οι αποφάσεις των πειθαρχικών συμβουλίων που κρίνουν σε πρώτο βαθμό υπόκεινται σε ένσταση ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, από τον υπάλληλο που τιμωρήθηκε, στις περιπτώσεις επιβολής της πειθαρχικής ποινής του προστίμου αποδοχών τεσσάρων (4) μηνών και άνω μέχρι την ποινή της οριστικής παύσης, καθώς και στις περιπτώσεις επιβολής ποινής προστίμου αποδοχών από ένα (1) έως τέσσερις (4) μήνες, εφόσον κατά της απόφασης του πειθαρχικού συμβουλίου έχει ασκηθεί ένσταση υπέρ της διοίκησης. Όλες οι αποφάσεις των πειθαρχικών συμβουλίων που κρίνουν σε πρώτο βαθμό

υπόκεινται σε ένσταση ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, υπέρ της διοίκησης, κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση β' της επόμενης παραγράφου.

3. Ένσταση ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου ή του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου δικαιούνται να ασκήσουν:

α) ο υπάλληλος που τιμωρήθηκε και

«β) υπέρ της διοίκησης ή υπέρ του υπαλλήλου, κάθε πειθαρχικώς προϊστάμενος, οι πρόεδροι των συλλογικών οργάνων του άρθρου 119 του παρόντος, ο Υπουργός, καθώς και ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης.»

Η περ. β' τροποποιήθηκε ως άνω από την περ. 1 της υποπαρ. ΣΤ.2 της παρ. ΣΤ άρθρου πρώτου ν. 4152/8-9.5.2013 ([Α' 107](#)).

«**4.** Η ένσταση ασκείται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης ή την πλήρη γνώση αυτής από τον υπάλληλο ή από την περιέλευσή της στα όργανα που δικαιούνται να ασκήσουν ένσταση. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά είκοσι (20) ημέρες για εκείνους που διαμένουν στο εξωτερικό.» Ειδικά στην περίπτωση επιβολής ποινής προστίμου αποδοχών από ένα (1) έως τέσσερις (4) μήνες, όταν ασκείται ένσταση υπέρ της διοίκησης, η προθεσμία για την άσκηση ένστασης εκ μέρους του υπαλλήλου αρχίζει από την κοινοποίηση σε αυτόν αντιγράφου της πειθαρχικής απόφασης και της ένστασης υπέρ της διοίκησης ή από την πλήρη γνώση αυτών. Αν δεν ασκηθεί ένσταση υπέρ της διοίκησης, η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής από τον υπάλληλο ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού εφετείου αρχίζει από την κοινοποίηση σε αυτόν αντιγράφου της πειθαρχικής απόφασης που συνοδεύεται από βεβαίωση περί μη ασκήσεως ενστάσεως από τη διοίκηση ή από την πλήρη γνώση αυτών.

Τα μέσα σε «» δύο πρώτα εδάφια αντικαταστάθηκαν ως άνω από την υποπαρ. ΣΤ.8 της Παρ. ΣΤ άρθρου πρώτου ν.4152/8-9.5.2013 ([Α' 107](#)).

5. Τα πειθαρχικά συμβούλια και το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, όταν κρίνουν μετά από ένσταση του υπαλλήλου ή υπέρ του, δεν μπορούν να χειροτερεύουν τη θέση του. Όταν κρίνουν ένσταση υπέρ της διοίκησης, δεν μπορούν να επιβάλουν ελαφρότερη ποινή από αυτήν που επιβλήθηκε. Όταν ασκούνται ενστάσεις τόσο από τον υπάλληλο όσο και υπέρ της διοίκησης, το οικείο συμβούλιο τις κρίνει από κοινού και δεν δεσμεύεται ως προς την ποινή που θα επιβάλει.

6. Η προθεσμία για την άσκηση ένστασης και η άσκησή της αναστέλλουν την εκτέλεση της πειθαρχικής απόφασης. Το πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί να αποφασίζει την άμεση εκτέλεση της πειθαρχικής απόφασης αν συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος εκτός εάν με αυτή έχει επιβληθεί η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης ή του υποβιβασμού.

Ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν την υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων κατά το χρόνο της αναστολής διατηρούνται σε ισχύ.

«**7.** Η ένσταση κατά των αποφάσεων των πειθαρχικώς προϊσταμένων κατατίθεται, με ποινή απαραδέκτου, στο αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο, συντασσόμενης εκθέσεως. Η ένσταση κατά αποφάσεων του πειθαρχικού συμβουλίου που έκρινε σε πρώτο βαθμό κατατίθεται, με ποινή απαραδέκτου, σε αυτό, συντασσόμενης εκθέσεως, το οποίο τη διαβιβάζει αμελλητί στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο με τον πλήρη φάκελο της πειθαρχικής υπόθεσης. Η ένσταση του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης αποστέλλεται σε κάθε περίπτωση με συστημένη αλληλογραφία στο αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο για τη σύνταξη εκθέσεως κατάθεσης. Ως ημερομηνία κατάθεσης λογίζεται η ημερομηνία κατάθεσης της συστημένης αλληλογραφίας από το Γραφείο του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης στο Ταχυδρομικό Κατάστημα.»

«Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφασίζει για την ένσταση εντός τεσσάρων μηνών από την ημέρα περιέλευσης σε αυτό του πλήρους φακέλου της πειθαρχικής διαδικασίας.»

Το μέσα σε «» τελευταίο εδάφιο της παρ. 7 προστέθηκε με την υποπαρ. ΣΤ.10 της παρ. ΣΤ άρθρου πρώτου ν. 4152/8-9.5.2013 ([Α' 107](#)).

Τα μέσα σε «» δύο πρώτα εδάφια της παρ. 7 αντικαταστάθηκαν ως άνω από την παρ. 1 άρθρου 17 ν. 4210/21-21.11.2013 ([Α' 254](#)).

8. «Οι αποφάσεις των πειθαρχικών συμβουλίων που εκδίδονται μετά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και επιβάλλουν τις πειθαρχικές ποινές του υποβιβασμού και της οριστικής παύσης δεν υπόκεινται σε ένσταση ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου αλλά σε προσφυγή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.»

Η παρ. 8 προστέθηκε με την περ. 2 της υποπαρ. ΣΤ.2 της παρ. ΣΤ άρθρου πρώτου ν. 4152/8-9.5.2013 ([Α' 107](#)).

Το άρθρ. 141 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 142 Προσφυγή

1. Δικαίωμα προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας έχουν οι μόνιμοι υπάλληλοι κατά των αποφάσεων του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που επιβάλλουν τις πειθαρχικές ποινές του υποβιβασμού ή της οριστικής παύσης.

2. Δικαίωμα προσφυγής ενώπιον του διοικητικού εφετείου έχουν οι μόνιμοι υπάλληλοι κατά:

α) των πειθαρχικών αποφάσεων του Υπουργού, του Διοικητή του Αγίου Όρους, του προέδρου ή του επικεφαλής ανεξάρτητης διοικητικής αρχής, καθώς και του διοικητή ή του προέδρου συλλογικού οργάνου, ο οποίος ασκεί τη διοίκηση νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου,

β) των αποφάσεων του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που επιβάλλουν οποιαδήποτε ποινή πλην της έγγραφης επίπληξης και του προστίμου των αποδοχών έως ενός (1) μηνός με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου,

γ) των αποφάσεων των πειθαρχικών συμβουλίων, όταν επιβάλλουν την πειθαρχική ποινή του προστίμου αποδοχών ενός (1) μηνός έως και τεσσάρων (4) μηνών κατά των οποίων δεν μπορούν να ασκήσουν ένσταση με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 141.

3. Δικαίωμα προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας έχει ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης κατά των αποφάσεων του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που επιβάλλουν τις πειθαρχικές ποινές της προσωρινής παύσης και του υποβιβασμού με αίτημα την επιβολή της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης. Το αίτημα πρέπει να στηρίζεται σε συγκεκριμένα στοιχεία του πειθαρχικού φακέλου. Η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής αρχίζει από την περιέλευση των πειθαρχικών αποφάσεων στο γραφείο του. Η προσφυγή υπογράφεται από τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και κατά τη συζήτηση παρίσταται μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Αν ο υπάλληλος έχει ασκήσει ήδη ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού εφετείου

προσφυγή, κατά της απόφασης του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, που επιβάλλει σε αυτόν την πειθαρχική ποινή της προσωρινής παύσης, ή την ασκεί ενόσω εκκρεμεί η ανωτέρω προσφυγή του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, το εν λόγω δικαστήριο οφείλει να παραπέμψει την υπόθεση στο Συμβούλιο της Επικρατείας προς συνεκδίκαση.

4. Η προθεσμία για την άσκηση της ανωτέρω προσφυγής αρχίζει από την κοινοποίηση ή την πλήρη γνώση της απόφασης. Η προθεσμία και η άσκηση της προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του αρμόδιου Διοικητικού Εφετείου διέπονται από τις κείμενες διατάξεις με την επιφύλαξη της διάταξης της παραγράφου 4 του άρθρου 141 και των διατάξεων του πρώτου εδαφίου της επόμενης παραγράφου.

5. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκησή της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της πειθαρχικής απόφασης, με εξαίρεση τις πειθαρχικές αποφάσεις που επιβάλλουν την ποινή της οριστικής παύσης ή του υποβιβασμού. Το αρμόδιο διοικητικό εφετείο μπορεί, ύστερα από αίτηση του προσφεύγοντος, με απόφασή του να αναστείλει την εκτέλεση της πειθαρχικής απόφασης, εφόσον πιθανολογείται ανεπανόρθωτη βλάβη του προσφεύγοντος ή ευδοκίμηση της προσφυγής, εκτός εάν λόγοι δημοσίου συμφέροντος αποκλείουν τη χορήγηση της αναστολής. Στην περίπτωση χορήγησης αναστολής, η εκδίκαση της προσφυγής γίνεται μέσα σε προθεσμία οκτώ (8) μηνών από τη χορήγησή της, άλλως η χορηγηθείσα αναστολή εκτέλεσης της πειθαρχικής απόφασης παύει να ισχύει.

6. Σε κάθε περίπτωση, η εκδίκαση της προσφυγής από το Συμβούλιο της Επικρατείας ή από το αρμόδιο διοικητικό εφετείο γίνεται μέσα σε οκτώ (8) μήνες από την περιέλευσή της στο οικείο δικαστήριο.

7. Το Συμβούλιο της Επικρατείας ή το διοικητικό εφετείο, όταν κρίνουν ύστερα από προσφυγή του υπαλλήλου, δεν μπορούν να χειροτερεύουν τη θέση του.»

Το άρθρ. 142 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 143

Επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας

1. Την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας, σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 114 του παρόντος, μπορούν να ζητήσουν: α) τα όργανα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 123 του παρόντος, όταν έχει εκδοθεί καταδικαστική ποινική απόφαση και β) ο υπάλληλος, όταν έχει εκδοθεί αθωωτική ποινική απόφαση εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) έτους από τη δημοσίευσή της.

2. Η αίτηση για την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας απευθύνεται στο αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο ή στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο κατά περίπτωση, στο οποίο υπαγόταν ο υπάλληλος κατά το χρόνο τέλεσης του παραπτώματος.

3. Αν έχει εκδοθεί καταδικαστική ποινική απόφαση, κατά την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας, μπορεί να επιβληθεί πειθαρχική ποινή ανώτερη από αυτήν που είχε επιβληθεί. Αν έχει εκδοθεί αθωωτική ποινική απόφαση, μπορεί να επιβληθεί ελαφρότερη ποινή ή να απαλλαγεί ο υπάλληλος. Αν ο υπάλληλος είχε τιμωρηθεί με οριστική ή προσωρινή παύση ή υποβιβασμό, το υπηρεσιακό συμβούλιο μπορεί μετά την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας και την έκδοση απόφασης του πειθαρχικού συμβουλίου να αποφασίσει και τη βαθμολογική ή μισθολογική του αποκατάσταση. Αν δεν υπάρχει κενή θέση, ο υπάλληλος παραμένει υπεράριθμος και καταλαμβάνει την πρώτη θέση που κενώνεται.»

Το άρθρ. 143 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3.2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΠΟΙΝΩΝ -ΔΑΠΑΝΕΣ

«Άρθρο 144

Εκτέλεση απόφασης

1. Η τελεσίδικη πειθαρχική απόφαση εκτελείται υποχρεωτικώς. Η εκτέλεση γίνεται από την οικεία υπηρεσία ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Παράλειψη εκτέλεσης της ποινής αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα.
2. Σε περίπτωση απόρριψης προσφυγής κατά απόφασης που επιβάλλει την ποινή της οριστικής παύσης, η λύση της υπαλληλικής σχέσης επέρχεται αυτοδικαίως από τη δημοσίευση της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας.
3. Κατά το χρόνο της προσωρινής παύσης ο υπάλληλος απέχει από κάθε υπηρεσία. Ο χρόνος της προσωρινής παύσης δεν θεωρείται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας.
4. Όποιος τιμωρείται με υποβιβασμό δεν κρίνεται για προαγωγή ούτε συμμετέχει στη διαδικασία επιλογής προϊσταμένων, πριν περάσει από την ημερομηνία εκτέλεσης της πειθαρχικής απόφασης χρονικό διάστημα ίσο με το χρόνο που απαιτείται για προαγωγή.
5. Η πειθαρχική απόφαση, η οποία επιβάλλει πρόστιμο ως ποινή ή χρηματικό ποσό ως διοικητική κύρωση, εκτελείται από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας που εντέλλεται την πληρωμή των αποδοχών του υπαλλήλου. Αν λυθεί η υπαλληλική σχέση, το πρόστιμο και το ποσό της διοικητικής κύρωσης εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την είσπραξη δημοσίων εσόδων. Για την καταβολή βαρύνεται αποκλειστικά ο υπάλληλος που τιμωρήθηκε και όχι οι κληρονόμοι του.

Το πρόστιμο υπολογίζεται στις αποδοχές που λαμβάνει ο υπάλληλος κατά το χρόνο έκδοσης της πρωτοβάθμιας πειθαρχικής απόφασης. Όταν αυτό ορίζεται έως το ένα πέμπτο (1/5) των αποδοχών του, παρακρατείται εφάπαξ από τις αποδοχές του πρώτου μήνα μετά την τελεσίδικια της απόφασης. Όταν είναι μεγαλύτερο, παρακρατείται τμηματικώς κατά μήνα.

Η μηνιαία παρακράτηση καθορίζεται με την πειθαρχική απόφαση και δεν επιτρέπεται να είναι ανώτερη από το ένα πέμπτο (1/5) των αποδοχών του υπαλλήλου.

6. Σε περίπτωση που ο διωκόμενος υπάλληλος αθωωθεί αμετάκλητα, περίληψη της απόφασης αναρτάται στο διαδίκτυο ή δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο τρόπο.»

Το άρθρο 144 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 145

Διαγραφή πειθαρχικών ποινών

1. Διαγράφονται αυτοδικαίως η ποινή της επίπληξης μετά τρία (3) έτη, του προστίμου μετά οκτώ (8) έτη και οι λοιπές ποινές, εκτός από τις ποινές της οριστικής και προσωρινής παύσης και του υποβιβασμού, μετά δέκα (10) έτη, εφόσον κατά το αντίστοιχο χρονικό διάστημα ο

υπάλληλος δεν τιμωρήθηκε με άλλη ποινή. Ο χρόνος της διαγραφής υπολογίζεται από την εκτέλεση της πειθαρχικής ποινής.

2. Ο πειθαρχικός φάκελος ποινής που διαγράφεται, αφαιρείται από το προσωπικό μητρώο του υπαλλήλου, τίθεται στο αρχείο της υπηρεσίας και δεν επιτρέπεται εφεξής να αποτελεί στοιχείο κρίσης του.»

Το άρθρ. 145 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

«Άρθρο 146

Δαπάνες πειθαρχικής διαδικασίας

1. Η πειθαρχική διαδικασία διεξάγεται ατελώς.

2. Όταν διατάσσεται πραγματογνωμοσύνη, οι αμοιβές των πραγματογνωμόνων εκκαθαρίζονται από το πειθαρχικό όργανο και καταβάλλονται από το Δημόσιο ή το οικείο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου.»

Το άρθρ. 146 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 ([Α' 54](#)), κατωτ. αριθ. 3.

ΤΜΗΜΑ Γ'

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

«Άρθρο 146Α

Συγκρότηση και λειτουργία Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου

1. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, λειτουργεί σε τρία τμήματα και αποτελείται από:

α) έναν (1) Αντιπρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ως Πρόεδρο, που υποδεικνύεται από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

β) έξι (6) Νομικούς Συμβούλους του Κράτους με ισάριθμους αναπληρωτές τους, που υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

γ) δύο (2) εν ενεργεία προϊσταμένους γενικών διευθύνσεων του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης με δύο (2) αναπληρωτές τους εν ενεργεία προϊσταμένους γενικών διευθύνσεων ή διευθύνσεων του ίδιου Υπουργείου,

δ) τον προϊστάμενο της γενικής διεύθυνσης που είναι αρμόδια για θέματα προσωπικού του Υπουργείου στο οποίο υπάγεται η υπηρεσία ή το οποίο εποπτεύει την υπηρεσία ή το Ν.Π.Δ.Δ. όπου διαπράχθηκε το πειθαρχικό παράπτωμα, με αναπληρωτή του άλλον προϊστάμενο γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης του ίδιου ως άνω Υπουργείου, οριζόμενος πριν από την έναρξη της θητείας με απόφαση του οικείου Υπουργού. Όταν η πειθαρχική υπόθεση αφορά υπάλληλο Περιφέρειας, στο Συμβούλιο μετέχει ο προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης της Περιφέρειας Αττικής, που είναι αρμόδιος για θέματα προσωπικού, οριζόμενος με απόφαση του Περιφερειάρχη Αττικής. Προκειμένου για υπαλλήλους

Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή Ν.Π.Δ.Δ. που εποπτεύονται από τον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο μετέχει προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης με τον αναπληρωτή του προϊστάμενο γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και

ε) δύο (2) προϊσταμένους γενικών διευθύνσεων δήμων από τις Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Αττικής, πλην της Περιφερειακής Ενότητας Νήσων, με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, ύστερα από κλήρωση, κατ' ανάλογη εφαρμογή της παρ. 9 του άρθρου 146B.

Γραμματέας των τριών τμημάτων είναι υπάλληλος, κατηγορίας ΠΕ του Τμήματος Πειθαρχικής Ευθύνης και Δεοντολογίας του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης που ορίζεται με τρεις αναπληρωτές υπαλλήλους, κατηγορίας ΠΕ, του ίδιου Τμήματος με την απόφαση ορισμού μελών.

«στ) Δύο (2) εκπροσώπους της Α.Δ.Ε.Δ.Υ. με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι είναι μόνιμοι υπάλληλοι δημοσίων υπηρεσιών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή Περιφερειών και οι οποίοι υποδεικνύονται με απόφαση της εκτελεστικής επιτροπής της Α.Δ.Ε.Δ.Υ.. Αν η Α.Δ.Ε.Δ.Υ. δεν υποδείξει μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την περιέλευση σε αυτήν εγγράφου ερωτήματος του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, η συγκρότηση του οργάνου είναι νόμιμη και χωρίς τη συμμετοχή των μελών αυτών.

ζ) Δύο (2) εκπροσώπους της Π.Ο.Ε.–Ο.Τ.Α. με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι είναι μόνιμοι υπάλληλοι Δήμων και οι οποίοι υποδεικνύονται με απόφαση της εκτελεστικής επιτροπής της Π.Ο.Ε.–Ο.Τ.Α.. Αν η Π.Ο.Ε.–Ο.Τ.Α. δεν υποδείξει μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την περιέλευση σε αυτήν εγγράφου ερωτήματος του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, η συγκρότηση του οργάνου είναι νόμιμη και χωρίς τη συμμετοχή των μελών αυτών.»

Οι περ. στ) και ζ) προστέθηκαν με την παρ. 1 άρθρου 5 ν. 4325/11-11.5.2015 (Α' 47).

Εκδόθηκε η αριθ. ΔΙΑΚ/Φ.37οικ.613/12-12.1.2015 (Β' 19) «Συγκρότηση Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου»ν.α., κατωτ. αριθ. 7

2. Το πρώτο και δεύτερο τμήμα αποτελούνται έκαστο από:

α) τον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου αναπληρούμενο από τον αρχαιότερο των ορισθέντων Νομικών Συμβούλων του Κράτους,

β) δύο (2) Νομικούς Συμβούλους του Κράτους με τους αναπληρωτές τους,

γ) ένα τακτικό μέλος της περίπτωσης γ' της προηγούμενης παραγράφου, αναπληρούμενο από το αναπληρωματικό του μέλος και

δ) το τακτικό μέλος της περίπτωσης δ' της προηγούμενης παραγράφου, αναπληρούμενο από το αναπληρωματικό του μέλος.

«ε) τα τακτικά μέλη της περίπτωσης στ' ή τους αναπληρωτές τους.»

Η περίπτ. ε) προστέθηκε με την παρ. 2 άρθρου 5 ν. 4325/11-11.5.2015 (Α' 47).

3. Το τρίτο τμήμα είναι αρμόδιο για τις πειθαρχικές υποθέσεις του μόνιμου και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου προσωπικού των δήμων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών και αποτελείται από:

α) τον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, με τον αναπληρωτή του, αντιπρόεδρο ή νομικό σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ο οποίος ασκεί καθήκοντα παράλληλα των κυρίων καθηκόντων του,

β) δύο (2) Νομικούς Συμβούλους του Κράτους με τους αναπληρωτές τους και

γ) τα τακτικά μέλη της περίπτωσης ε' της προηγούμενης παραγράφου, αναπληρούμενα από τα αναπληρωματικά τους μέλη.

«δ) τα τακτικά μέλη της περίπτωσης ζ' ή τους αναπληρωτές τους.»

Η περίπτ. δ) προστέθηκε με την παρ. 3 άρθρ. 5 ν. 4325/11-11.5.2015 (A' 47).

Τα μέλη των τριών τμημάτων με τον Γραμματέα και τους αναπληρωτές τους ορίζονται με απόφαση του Προέδρου του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου.

4. Τα μέλη του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται για θητεία δύο (2) ετών που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου, με απόφαση που εκδίδεται κατά το Δεκέμβριο του προηγούμενου έτους. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους απαγορεύεται η αντικατάσταση μελών, εκτός αν συντρέχουν αποδεδειγμένα σοβαροί υπηρεσιακοί ή προσωπικοί λόγοι.

5. Τα τακτικά μέλη των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο. Η θητεία τους σε αυτό θεωρείται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας τους στις οργανικές τους θέσεις και στο βαθμό τον οποίο κατέχουν, για όλες τις συνέπειες. Τα ανωτέρω μέλη μπορούν να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις της Ολομέλειας, των Τμημάτων και των λοιπών συλλογικών οργάνων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών καθορίζεται αποζημίωση των τακτικών μελών του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, καθώς και των αναπληρωματικών μελών ανάλογα με τις συνεδριάσεις στις οποίες μετείχαν, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Εκδόθηκε η αριθ. ΔΙΑΚ/Φ.38/2/οικ.11675/16-16.5.2012 (B' 1667) κ.ν.α. «Αποζημίωση Προέδρου, Μελών και Γραμματέα Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.», κατωτ. αριθ. 4.

7. Για τη διαδικασία ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 136,137,138,139 και 140 του παρόντος.

8. Τα πειθαρχικά συμβούλια είναι υποχρεωμένα να ενημερώνουν σε τακτά χρονικά διαστήματα το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο για την πορεία και την έκβαση των πειθαρχικών υποθέσεων, από την εισαγωγή τους σε αυτά μέχρι την έκδοση της πειθαρχικής απόφασης.

9. Με απόφαση του Προέδρου του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου ασκείται πειθαρχική δίωξη ενώπιον του Συμβουλίου αυτού κατά των μελών των πειθαρχικών συμβουλίων που δεν είναι δικαστές και τα οποία παραβαίνουν τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 122 του παρόντος, καθώς και τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου. Για τα μέλη των πειθαρχικών συμβουλίων που είναι δικαστές ισχύει για την παραπομπή τους το άρθρο 91 παρ. 3 του Συντάγματος.

10. Η γραμματειακή υποστήριξη του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου γίνεται από υπαλλήλους του Τμήματος Πειθαρχικής Ευθύνης και Δεοντολογίας του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, επιφορτισμένους κυρίως με τα καθήκοντα αυτά, τα οποία περιλαμβάνουν: α) την τήρηση πρωτοκόλλου εισερχόμενης και εξερχόμενης αλληλογραφίας, β) τη διακίνηση της αλληλογραφίας, γ) τη μέριμνα για την τήρηση των ημερησίων διατάξεων, των Πρακτικών του Συμβουλίου και της αποστολής των φακέλων υποθέσεων στις ενδιαφερόμενες υπηρεσίες, δ) την τήρηση αρχείου των εκδικαζόμενων υποθέσεων, ε) την τήρηση αρχείου επί της πορείας και της έκβασης των

πειθαρχικών υποθέσεων που παραπέμπονται στα πειθαρχικά συμβούλια, στ) τη στατιστική επεξεργασία των στοιχείων.

11. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο λειτουργεί αποκλειστικά ως πειθαρχικό με την επιφύλαξη του άρθρου 95. Κρίνει σε δεύτερο βαθμό, κατά το νόμο και την ουσία και κατ' εξαίρεση σε πρώτο και τελευταίο βαθμό όταν αυτό προβλέπεται. Το Συμβούλιο αυτό λειτουργεί και ως πειθαρχικό συμβούλιο των ανωτάτων υπαλλήλων του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ. και κρίνει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.

12. Ο υπάλληλος μπορεί να παρίσταται ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που κρίνει πειθαρχική του υπόθεση αυτοπροσώπως ή με συμπαράσταση δικηγόρου ή μόνο δια δικηγόρου.

13. Στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο ως εισηγητές ορίζονται, με πράξη του Προέδρου, μόνο μέλη αυτού, τακτικά ή αναπληρωματικά. Τα τμήματα του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου βρίσκονται σε απαρτία όταν είναι παρόντα τρία (3) τουλάχιστον μέλη τους, στα οποία απαιρητήτως πρέπει να περιλαμβάνεται ο Πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Εάν σχηματισθούν περισσότερες από δύο γνώμες, όσοι ακολουθούν την ασθενέστερη οφείλουν να προσχωρήσουν σε μία από τις επικρατέστερες.

14. Η ψηφοφορία των μελών των συμβουλίων γίνεται κατά σειρά αντίστροφη από εκείνη της απόφασης ορισμού τους. Δεν επιτρέπεται η αποχή από την ψηφοφορία ή η λευκή ψήφος.

15. Με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης καθορίζεται ο ειδικότερος τρόπος λειτουργίας του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, όπως ενδεικτικά ο τόπος και ο χρόνος συνεδρίασης, η εν γένει γραμματειακή υποστήριξη αυτού, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

16. Για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από το παρόν άρθρο ισχύουν αναλόγως οι διατάξεις περί συλλογικών οργάνων του ν. 2690/1999 ([Α' 45](#)).»

Το άρθρ. 146^Α αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 1 άρθρ. 30 ν. 4304/22-23.10. 2014 ([Α' 234](#)).

«Άρθρο 146B

Σύσταση - Συγκρότηση και λειτουργία πειθαρχικών συμβουλίων

1. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συνιστώνται ένα ή περισσότερα πειθαρχικά συμβούλια στα Υπουργεία, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, Περιφέρειες ή Ν.Π.Δ.Δ.. Κατ' εξαίρεση με απόφαση των οικείων Υπουργών επιτρέπεται η σύσταση κοινών πειθαρχικών συμβουλίων για Υπουργεία, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, Περιφέρειες ή Ν.Π.Δ.Δ.. Με την απόφαση αυτή ορίζεται και η έδρα των κοινών πειθαρχικών συμβουλίων.

Εκδόθηκε η αριθ. ΔΙΑΚ/Φ.37/οικ. 20487/6-6.5.2012 ([B' 2444](#)) ν.α. «Σύσταση Πειθαρχικού Συμβουλίου του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης», κατωτ. αριθ. 5.

2. «Τα πειθαρχικά συμβούλια είναι πενταμελή και αποτελούνται από:

α) Τον Πρόεδρο, ο οποίος είναι πάρεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή εφέτης ή πρόεδρος πρωτοδικών ή πρωτοδίκης των διοικητικών ή των πολιτικών δικαστηρίων ή εισαγγελέας ή

αντεισαγγελέας εφετών ή εισαγγελέας ή αντεισαγγελέας πρωτοδικών με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του οικείου δικαστηρίου ή από τον προϊστάμενο της οικείας εισαγγελίας.

β) Ένα (1) μέλος, ο οποίος είναι πάρεδρος ή δικαστικός πληρεξούσιος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

γ) Ένα (1) μέλος, ο οποίος είναι μόνιμος υπάλληλος, προϊστάμενος Διεύθυνσης Υπουργείου, Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Περιφέρειας ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα του οργάνου που εκδίδει την απόφαση σύστασης του συμβουλίου της παραγράφου 1. Οι προϊστάμενοι Διευθύνσεων υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου ύστερα από κλήρωση που γίνεται, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 9του παρόντος και υπηρετούν στην έδρα του αρμόδιου πειθαρχικού συμβουλίου.

δ) Δύο (2) αιρετούς εκπροσώπους με τους αναπληρωτές τους οι οποίοι είναι μέλη του Πενταμελούς Υπηρεσιακού Συμβουλίου στο οποίο υπάγεται ο διωκόμενος υπάλληλος.»

Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 4 άρθρ. 5 ν. 4325/11-11.5.2015 (Α' 47).

3. Με την απόφαση της παραγράφου 1, που εκδίδεται κατά μήνα Δεκέμβριο, ορίζονται τα μέλη των πειθαρχικών συμβουλίων με τους αναπληρωτές τους για θητεία δύο (2) ετών που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους, απαγορεύεται η αντικατάσταση μελών, εκτός αν συντρέχουν αποδεδειγμένα σοβαροί υπηρεσιακοί ή προσωπικοί λόγοι.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών καθορίζεται αποζημίωση των τακτικών μελών των πειθαρχικών συμβουλίων, καθώς και των αναπληρωματικών μελών ανάλογα με τις συνεδριάσεις στις οποίες μετείχαν, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Εκδόθηκε η αριθ.2/100308/0022/4-11.12.2013 (B' 3145) κ.ν.α. «Καθορισμός αποζημίωσης Προέδρου, μελών και γραμματέα, τακτικών και αναπληρωματικών, των Πρωτοβάθμιων Πειθαρχικών Συμβουλίων του άρθρου 146B του άρθρου Δεύτερου και του άρθρου Πέμπτου του Ν.4057/2012.», κατωτ. αριθ. 6.

5. Για τη διαδικασία ενώπιον των πειθαρχικών συμβουλίων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 136,137,138,139 και 140 του παρόντος.

6. Τα αναπληρωματικά μέλη μετέχουν σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος των τακτικών μελών.

7. Ο αναπληρωτής του προέδρου προεδρεύει σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του προέδρου.

8. Οι διατάξεις των παραγράφων 11, 12, 13, 14 και 15 του άρθρου 146Α εφαρμόζονται αναλόγως και στα πειθαρχικά συμβούλια του άρθρου 146B.

9. Τον Οκτώβριο κάθε άρτιου έτους, κάθε Υπουργείο, Αποκεντρωμένη Διοίκηση, Περιφέρεια ή Ν.Π.Δ.Δ. που έχει ένα ή περισσότερα πειθαρχικά συμβούλια καταρτίζει και αποστέλλει στον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου κατάσταση που συνοδεύεται από έγγραφο με το οποίο ζητεί τον ορισμό, ύστερα από κλήρωση, ενός (1) προϊσταμένου διεύθυνσης με τον αναπληρωτή του για κάθε πειθαρχικό συμβούλιο. Η κατάσταση αυτή περιλαμβάνει όλους τους προϊσταμένους των διευθύνσεων, των οποίων ο υπολειπόμενος χρόνος έως την αυτοδίκαιη λύση της υπαλληλικής τους σχέσης είναι τουλάχιστον τρία (3) έτη και περιέχει τα εξής στοιχεία: ονοματεπώνυμο, κλάδο, βαθμό και αριθμό φορολογικού

μητρώου (Α.Φ.Μ.). Για τις υπηρεσίες που έχουν και περιφερειακές μονάδες, οι καταστάσεις καταρτίζονται κατά περιφερειακή ενότητα, στην οποία εδρεύουν οι υπηρεσίες. Ο Πρόεδρος του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου προβαίνει σε κλήρωση σε δημόσια συνεδρίαση του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου από συγκεντρωτική κατάσταση κατά περιφερειακή ενότητα για τα Υπουργεία, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, Περιφέρειες και Ν.Π.Δ.Δ.. Ο αριθμός των προϊσταμένων διευθύνσεων που προκύπτει από την κλήρωση είναι τουλάχιστον διπλάσιος σε σχέση με τον αριθμό των προϊσταμένων που απαιτούνται για όλα τα πειθαρχικά συμβούλια.

«Εφόσον δεν έχει ολοκληρωθεί, μέχρι το τέλος Οκτωβρίου κάθε άρτιου έτους, η διαδικασία σύστασης πειθαρχικών συμβουλίων στις υπηρεσίες του πρώτου εδαφίου, η κλήρωση διενεργείται από τον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου για τα συσταθέντα πειθαρχικά συμβούλια των ανωτέρω υπηρεσιών, με βάση τις καταστάσεις των προϊσταμένων διευθύνσεων που έχουν αποστείλει οι υπηρεσίες αυτές. Για τα λοιπά πειθαρχικά συμβούλια των ως άνω υπηρεσιών διενεργείται, μετά τη σύστασή τους, συμπληρωματική κλήρωση με βάση τις καταστάσεις των προϊσταμένων διευθύνσεων της αρχικής κλήρωσης, στις οποίες δεν περιλαμβάνονται οι κληρωθέντες σε αυτή προϊστάμενοι διευθύνσεων.

Σε περίπτωση κατά την οποία υπηρεσίες του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου έχουν μεν συστήσει πειθαρχικά συμβούλια, αλλά δεν έχουν αποστείλει, μέχρι το τέλος Οκτωβρίου κάθε άρτιου έτους, καταστάσεις προϊσταμένων διευθύνσεων η κλήρωση διενεργείται, για το σύνολο των υπηρεσιών για τις οποίες έχουν συσταθεί πειθαρχικά συμβούλια, με βάση τις καταστάσεις που έχουν αποστείλει οι λοιπές υπηρεσίες. Οι καταστάσεις που αποστέλλονται μεταγενεστέρως λαμβάνονται υπόψη για τυχόν συμπληρωματικές κληρώσεις.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν γίνεται κλήρωση για το σύνολο των υπηρεσιών του πρώτου εδαφίου, δεν ισχύουν τα οριζόμενα στο πέμπτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.

Οι ως άνω διατάξεις καταλαμβάνουν και τις εκκρεμείς διαδικασίες.»

Τα μέσα σε «» εδάφια προστέθηκαν με την περ. 10 της υποπαρ. Ζ.3. της παρ. Ζ του άρθρου πρώτου ν. 4093/9-12.11.2012 (Α' 222).

10. Κάθε υπηρεσία υποχρεούται να κοινοποιεί στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο την απόφαση σύστασης, συγκρότησης όλων των πειθαρχικών συμβουλίων όλων των υπηρεσιών.

11. Πειθαρχικά συμβούλια που ορίζονται με ειδικές διατάξεις και δεν καταργούνται με τον παρόντα νόμο εξακολουθούν να υφίστανται.»

Το άρθρ. 146B αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο ν. 4057/14-14.3. 2012 (Α' 54), κατωτ. αριθ. 3.

2. ΝΟΜΟΣ υπ' αριθ. 3852 της 4/7.6.2010 (Α' 87)

Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης

«Άρθρο 252
Πειθαρχικό Δίκαιο - Δικαιοδοσία

1. Οι διατάξεις του Πειθαρχικού Δικαίου του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως κάθε φορά ισχύουν, εφαρμόζονται και για τους υπαλλήλους των περιφερειών.
2. Πειθαρχική δικαιοδοσία στους υπαλλήλους ασκούν:
  - α. Οι πειθαρχικώς προϊστάμενοι τους,
  - β. Τα υπηρεσιακά πειθαρχικά συμβούλια,
  - γ. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο και
  - δ. Το Συμβούλιο της Επικρατείας, το Διοικητικό Εφετείο και ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης.
3. Πειθαρχικώς προϊστάμενοι είναι:
  - α. Ο περιφερειάρχης σε όλους τους υπαλλήλους, β. Ο προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης, ο προϊστάμενος Διεύθυνσης και ο Προϊστάμενος Αυτοτελούς Τμήματος στους υπαλλήλους που υπάρχουν σε αυτούς ανεξάρτητα από το βαθμό, που αυτοί φέρουν.
4. Όλοι οι πειθαρχικοί προϊστάμενοι μπορούν να επιβάλουν την ποινή της έγγραφης επίπληξης.

Την ποινή του προστίμου μπορούν να επιβάλουν:

  - α. Ο περιφερειάρχης έως και τις αποδοχές ενός μηνός,
  - β. Ο προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης έως και το ένα τρίτο των αποδοχών ενός μηνός,
  - γ. Ο προϊστάμενος Διεύθυνσης έως και το ένα έκτο των αποδοχών ενός μηνός.
5. Η παραπομπή στο αρμόδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο γίνεται από τον περιφερειάρχη.

3. ΝΟΜΟΣ υπ' αριθ. 4057 της 14/14.3.2012 ([Α' 54](#))

Πειθαρχικό Δίκαιο Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου

Άρθρο πρώτο

(Αντικαθίσταται το κεφάλαιο ΣΤ' του Μέρους Δ' του ν. 3528/2007 ([Α'26](#)), ανωτ. αριθ. 1)

Άρθρο δεύτερο

(Αντικαθίσταται το Μέρος Ε' του ν. 3528/2007 ([Α'26](#)), ανωτ. αριθ. 1)

Άρθρο τρίτο

1. (Αντικαθίσταται η παρ. 7 του άρθρου 10 του ν. 4024/2011 ([Α' 226](#)))
2. (Αντικαθίσταται η παρ. 5 του άρθρου 159 του ν. 3528/2007 ([Α' 26](#)))
3. Κείμενες διατάξεις νόμων που παραπέμπουν σε καταργούμενες με τον παρόντα νόμο διατάξεις θεωρείται ότι παραπέμπουν στις αντίστοιχου περιεχομένου διατάξεις αυτού.
4. Στο άρθρο 3 του ν. 3861/2010 ([Α' 112](#)) προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Η μη ανάρτηση ή η μη έγκαιρη ανάρτηση στο διαδίκτυο των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 2 του παρόντος συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για το όργανο που την εξέδωσε ή για τον υπάλληλο που έχει την ευθύνη για την ανάρτηση».

Βλ. και περ. λβ' της παρ. 1 του άρθρου 107 του ν.3528/2007 ([Α' 26](#)), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν.4325/2015 ([Α' 47](#)).

Άρθρο τέταρτο

1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου, που αναφέρονται σε θέματα αργιών, καθώς και εκείνες με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, εφαρμόζονται αναλόγως για το προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου που κατέχει οργανικές θέσεις. Σε περίπτωση που επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική.
2. Τα πειθαρχικά συμβούλια του παρόντος νόμου έχουν αρμοδιότητα για τα θέματα αργιών, πειθαρχικού δικαίου και καταγγελίας από την υπηρεσία της σύμβασης εργασίας του προσωπικού της προηγούμενης παραγράφου.
3. Σπουδαίο λόγο, σύμφωνα με το άρθρο 53 του π.δ. 410/1988 ([Α' 191](#)) για την καταγγελία από την υπηρεσία της σύμβασης εργασίας, μπορεί να αποτελεί η τέλεση κάθε πειθαρχικού παραπτώματος, διατηρουμένων σε ισχύ των ρυθμίσεων του άρθρου 55 του ίδιου διατάγματος.

Βλ. και Τμήμα Ε' «Πειθαρχικό Δίκαιο», άρθρα 37-45 π.δ. 410/18-30.8.1988 ([Α' 191](#)) «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, που αφορούν το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των λοιπών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου»

Άρθρο πέμπτο

1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου, που αναφέρονται σε θέματα αργιών, καθώς κι εκείνες με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές και οι διαδικαστικές φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως για το μόνιμο προσωπικό των δήμων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών.

2. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου, που αναφέρονται σε θέματα αργιών, καθώς και εκείνες με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, εφαρμόζονται αναλόγως για το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των δήμων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών.

3. (Καταργήθηκε από την παρ. 2 του άρθρου 30 του ν.4304/2014 ([Α' 234](#)). Με την ίδια διάταξη οι κατωτέρω παρ. 4 και 5 αναριθμήθηκαν σε 3 και 4 αντίστοιχα).

3.(4). Τα πειθαρχικά συμβούλια του παρόντος νόμου έχουν αρμοδιότητα για τα θέματα αργιών και πειθαρχικού δικαίου του μόνιμου προσωπικού και του προσωπικού ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των δήμων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και για θέματα καταγγελίας από την υπηρεσία της σύμβασης εργασίας του παραπάνω προσωπικού ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

Στις περιπτώσεις αυτές στα συμβούλια μετέχουν, αντί των μελών «της περίπτωσης γ'» της παραγράφου 2 του άρθρου 146B, δύο (2) προϊστάμενοι διευθύνσεων δήμων της περιφερειακής ενότητας που έχει έδρα η οικεία Περιφέρεια. Τα μέλη αυτά υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου ύστερα από κλήρωση που γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 9 του ανωτέρω άρθρου 146B από κατάλογο που περιλαμβάνει τους προϊσταμένους διευθύνσεων των δήμων της περιφερειακής ενότητας που έχει έδρα η οικεία Περιφέρεια. Ειδικά για τις πειθαρχικές υποθέσεις των υπαλλήλων των Περιφερειών Ιονίων Νήσων, Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, αρμόδια είναι τα πειθαρχικά συμβούλια Δυτικής Ελλάδος και Αττικής αντίστοιχα.

Η μέσα σε «» φράση αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 90 του ν.4483/2017, ([Α' 107](#)). Ισχύς από την 14η Μαρτίου 2012.

4. (5). Σπουδαίο λόγο σύμφωνα με το άρθρο 202 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3584/2007 ([Α' 143](#)), για την καταγγελία από την υπηρεσία της σύμβασης εργασίας του προσωπικού ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, μπορεί να αποτελεί η τέλεση κάθε πειθαρχικού παραπτώματος, διατηρουμένων σε ισχύ των ρυθμίσεων του άρθρου 204 του ίδιου ως άνω νόμου.

6. (Καταργήθηκε από την παρ. 2 του άρθρου 30 του ν.4304/2014 ([Α' 234](#))).

Άρθρο έκτο

Ρυθμίσεις πειθαρχικών θεμάτων εκπαιδευτικών και λοιπού προσωπικού αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων

1. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων συνιστώνται, σε κάθε περιφερειακή διεύθυνση εκπαίδευσης, ένα ή περισσότερα Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια. Οι αρμοδιότητες του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου ασκούνται από δύο (2) τμήματα.

2. α) Το πρώτο τμήμα κάθε Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο είναι αρμόδιο για τους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που υπηρετούν στη διοικητική περιφέρεια της οικείας περιφερειακής διεύθυνσης εκπαίδευσης, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, σε:

αα) σχολικές μονάδες της δημόσιας και της ιδιωτικής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, «και σχολικές μονάδες της μειονοτικής εκπαίδευσης στη Θράκη».

Η μέσα σε « » φράση της υποπερ. αα' προστέθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 63 του ν.4310/2014 ([Α' 258](#)).

ββ) αποκεντρωμένες υπηρεσίες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,

γγ) δημόσιους φορείς παροχής υπηρεσιών δια βίου μάθησης και

δδ) νομικά πρόσωπα που εποπτεύονται από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων (Υπ.Π.ΔΒΜ.Θ.).

β) Στο πρώτο τμήμα κάθε Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου υπάγονται και οι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που υπηρετούν στη διοικητική περιφέρεια της οικείας περιφερειακής διεύθυνσης εκπαίδευσης:

αα) ως στελέχη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κατά τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3848/2010 ([Α' 71](#)), εκτός από αυτά που αναφέρονται στην παράγραφο 7, ββ) στα εκκλησιαστικά γυμνάσια και λύκεια, στα ιερατικά σχολεία δεύτερης ευκαιρίας και στα εκκλησιαστικά ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης, που προβλέπονται στο κεφάλαιο Γ' του ν. 3432/2006 ([Α' 14](#)), καθώς και γγ) ύστερα από διάθεση ή απόσπαση, σε οποιαδήποτε άλλη θέση του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα.

«δδ) στα μειονοτικά σχολεία της Θράκης».

Η υποπερ.δδ' της περ. β' προστέθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 63 παρ.9 του ν.4310/2014 ([Α' 258](#)).

γ) Στο πρώτο τμήμα κάθε Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου υπάγονται και τα μέλη του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) και του Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού (Ε.Β.Π.), που προβλέπονται στα άρθρα 17 και 18 του ν. 3699/2008 ([Α' 199](#)), καθώς και οι ιδιοκτήτες και τα στελέχη των ιδιωτικών σχολείων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

δ) Οι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που αποσπώνται στην Κεντρική Υπηρεσία (Κ.Υ.) του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων υπάγονται στην αρμοδιότητα του πρώτου τμήματος του πειθαρχικού συμβουλίου της περιφερειακής διεύθυνσης εκπαίδευσης Αττικής.

ε) Οι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που αποσπώνται σε σχολικές ή άλλες δημόσιες υπηρεσίες και φορείς στο εξωτερικό υπάγονται στην αρμοδιότητα του πρώτου τμήματος του πειθαρχικού συμβουλίου που λειτουργεί στην περιφερειακή διεύθυνση εκπαίδευσης όπου υπάγεται η διεύθυνση εκπαίδευσης από την οποία αποσπώνται.

3. α) Το δεύτερο τμήμα κάθε Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που προβλέπεται στην παράγραφο 1 είναι αρμόδιο για:

αα) το διοικητικό προσωπικό, πλην του γραμματέα του Α.Ε.Ι. «που προβλέπεται από το άρθρο 28» του ν. 4009/2011 ([Α' 195](#)), αντίστοιχα, και υπηρετούν σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά

Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) που εδρεύουν στη διοικητική περιφέρεια της οικείας περιφερειακής διεύθυνσης εκπαίδευσης,

Η περ.αα' τροποποιήθηκε ως άνω με την παρ. 8 του άρθρου 27 του ν.4386/2016 ([Α' 83](#)).

ββ) το ειδικό επιστημονικό, ερευνητικό, τεχνικό, βοηθητικό και διοικητικό προσωπικό που, ανεξαρτήτως αν κατέχει οργανική θέση υπηρεσίας που ανήκει στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ή σε άλλο Υπουργείο ή Αποκεντρωμένη Διοίκηση ή Περιφέρεια ή Δήμο ή Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), υπηρετεί, με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, σε σχολικές μονάδες και άλλες αποκεντρωμένες υπηρεσίες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και σε Ν.Π.Δ.Δ. που εποπτεύονται από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και εδρεύουν μέσα στα όρια της διοικητικής περιφέρειας της οικείας περιφερειακής διεύθυνσης εκπαίδευσης, εκτός του προσωπικού που υπάγεται, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου, στην αρμοδιότητα του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που συνιστάται στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και

γγ) τα μέλη του προσωπικού κλάδων ή ειδικοτήτων των υποπεριπτώσεων αα' και ββ' της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου που κατέχουν οργανική θέση υπηρεσίας που ανήκει στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ή φορέα που εποπτεύεται από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και υπηρετούν, ύστερα από διάθεση ή απόσπαση, σε οποιαδήποτε άλλη θέση στη διοικητική περιφέρεια της οικείας περιφερειακής διεύθυνσης εκπαίδευσης, εφόσον το πειθαρχικό παράπτωμα δεν σχετίζεται με την άσκηση των καθηκόντων στην υπηρεσία που έχουν αποσπαστεί.

β) Τα μέλη του προσωπικού των κλάδων ή ειδικοτήτων των υποπεριπτώσεων αα' και ββ' της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου που κατέχουν οργανική θέση υπηρεσίας που ανήκει στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ή φορέα που εποπτεύεται από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και υπηρετούν, ύστερα από απόσπαση ή διάθεση, στο εξωτερικό, υπάγονται στην αρμοδιότητα του δεύτερου τμήματος του πειθαρχικού συμβουλίου που λειτουργεί στην περιφερειακή διεύθυνση εκπαίδευσης όπου εδρεύει η υπηρεσία ή ο φορέας από τους οποίους αποσπώνται.

4. Τα Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια συνεδριάζουν δημόσια και αποτελούνται:

α) Το πρώτο τμήμα από:

αα) δύο (2) μέλη τα οποία ορίζονται σύμφωνα με τις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 2 του άρθρου 146B του μέρους Ε' του Υ.Κ., όπως το μέρος αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του παρόντος νόμου και

ββ) έναν (1) διευθυντή της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι υπηρετούν στην περιφέρεια της οικείας περιφερειακής διεύθυνσης εκπαίδευσης και υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου ύστερα από κλήρωση από συγκεντρωτική κατάσταση ανά περιφερειακή διεύθυνση εκπαίδευσης που γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην

παράγραφο 9 του άρθρου 146B του μέρους Ε' του Υ.Κ., όπως το μέρος αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο δεύτερο του παρόντος νόμου.

Όταν ο διευθυντής της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που έχει οριστεί τακτικό μέλος του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου είναι πειθαρχικός προϊστάμενος του υπαλλήλου που διώκεται πειθαρχικά, στη σύνθεση του μετέχει ο αναπληρωτής του.

β) Το δεύτερο τμήμα από:

αα) τα δύο (2) μέλη που προβλέπονται στην υποπερίπτωση αα' της προηγούμενης περίπτωσης και

ββ) έναν (1) διευθυντή της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι υπηρετούν στην περιφέρεια της οικείας περιφερειακής διεύθυνσης εκπαίδευσης, για τις υποθέσεις των υπαλλήλων που ανήκουν στο προσωπικό της υποπερίπτωσης ββ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 ή έναν (1) αναπληρωτή ή επίκουρο καθηγητή Α.Ε.Ι., με αναπληρωτή του αναπληρωτή ή επίκουρο καθηγητή άλλου Α.Ε.Ι., για τις υποθέσεις των υπαλλήλων που ανήκουν στο προσωπικό της υποπερίπτωσης αα' της περίπτωσης α' της παραγράφου 3.

Τα μέλη της υποπερίπτωσης αυτής υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου ύστερα από κλήρωση που γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 9 του άρθρου 146B του μέρους Ε' του Υ.Κ., όπως το μέρος αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο δεύτερο του παρόντος νόμου. Αν ένας από τους προϊσταμένους διευθύνσεων ή ο αναπληρωτής ή επίκουρος καθηγητής υπηρετούν στο ίδιο Α.Ε.Ι. που υπηρετεί και ο υπάλληλος που διώκεται πειθαρχικά, στη σύνθεση του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου μετέχει ο αναπληρωτής τους.

5. Στην αρμοδιότητα του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που συνιστάται στην Κ.Υ. του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 146B του Μέρους Ε' του Υ.Κ., όπως το μέρος αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του παρόντος νόμου, υπάγεται το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ειδικό επιστημονικό, ερευνητικό, τεχνικό, βοηθητικό και διοικητικό προσωπικό:

α) της Κ.Υ. του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, καθώς και των λοιπών υπηρεσιών που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως και γ' του άρθρου 1 του π.δ. 182/2004 ([Α' 161](#)),

β) της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.),

γ) της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (Γ.Γ.Ε.Τ.) και των Ν.Π.Δ.Δ. που εποπτεύονται από αυτή,

δ) της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς (Γ.Γ.Ν.Γ.),

ε) του Διεπιστημονικού Οργανισμού Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.),

στ) της Ακαδημίας Αθηνών,

ζ) του Εθνικού Γυμναστηρίου Αθηνών «Ι. Φωκιανός»,

η) του Δημόσιου Πρότυπου Παιδικού Γυμναστηρίου Καισαριανής και

θ) της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος (Ε.Β.Ε.).

6. Όταν ο προϊστάμενος της διεύθυνσης που ορίζεται τακτικό μέλος στο Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο της παρούσας είναι πειθαρχικός προϊστάμενος του υπαλλήλου που διώκεται πειθαρχικά, στη σύνθεση του μετέχει ο αναπληρωτής του.

7. Για τις πειθαρχικές υποθέσεις των περιφερειακών διευθυντών εκπαίδευσης, των σχολικών συμβούλων, των διευθυντών εκπαίδευσης, των γραμματέων των Α.Ε.Ι. και των συντονιστών εκπαίδευσης του εξωτερικού αρμόδιο είναι, σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο του άρθρου 146Α του Μέρους Ε' του Υ.Κ., όπως το μέρος αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο δεύτερο του παρόντος νόμου.

8. Το έργο των Πρωτοβάθμιων Πειθαρχικών Συμβουλίων του παρόντος άρθρου υποστηρίζεται από Γραμματεία. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, καθορίζεται η οργάνωση και ο τρόπος λειτουργίας των Γραμματειών των Πρωτοβάθμιων Πειθαρχικών Συμβουλίων.

9. Για τα θέματα σύνθεσης και λειτουργίας των πειθαρχικών συμβουλίων:

α) των καθηγητών των Α.Ε.Ι. που προβλέπονται στο άρθρο 16 του ν. 4009/2011, ισχύουν οι διατάξεις της παραγράφου 23 του άρθρου 45 του ν. 1268/1982 ([Α' 87](#)), όπως ισχύει μετά την αντικατάσταση της από την περίπτωση ιγ' της παραγράφου 5 του άρθρου 79 του ν. 1566/1985 ([Α' 167](#)) όπως η παράγραφος αυτή τροποποιήθηκε από την παράγραφο 1 του άρθρου 2 του ν. 2233/1994 ([Α' 141](#)),

β) των μελών του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) και του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) «και του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.)» των Α.Ε.Ι. που προβλέπονται στο άρθρο 29 του ν. 4009/2011 ισχύουν οι διατάξεις της περίπτωσης ιε' της παραγράφου 2 του άρθρου 5 και της παραγράφου 5 του άρθρου 80 του ν. 4009/2011 και

Η εντός «» φράση προστέθηκε με την παρ.8 του άρθρου 27 του ν. 4386/2016 ([Α' 83](#)).

γ) των μελών του προσωπικού της Ακαδημίας Αθηνών που προβλέπεται στα άρθρα 17 έως και 21 του ν. 4398/1929 ([Α' 308](#)) ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 32 του ίδιου νόμου.

10. Αν σε περιφερειακή διεύθυνση εκπαίδευσης συνιστώνται περισσότερα του ενός πρωτοβάθμια πειθαρχικά συμβούλια, με την απόφαση σύστασης καθορίζεται και η κατά τόπο αρμοδιότητα τους ανάλογα με τον αριθμό των εκπαιδευτικών και του ειδικού επιστημονικού, ερευνητικού, τεχνικού, βοηθητικού και διοικητικού προσωπικού που υπηρετούν στη διοικητική περιφέρεια της οικείας περιφερειακής διεύθυνσης εκπαίδευσης.

11. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 3 έως και 10 του άρθρου 146Β του μέρους Ε' του Υ.Κ., όπως το μέρος αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο δεύτερο του παρόντος νόμου, καθώς και οι διατάξεις του άρθρου τέταρτου του παρόντος.

Άρθρο έβδομο

Μεταβατικές διατάξεις

1. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις του ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου και του άρθρου πρώτου του παρόντος νόμου.
2. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, το οποίο έχει συγκροτηθεί με τη ΔΙΑΔΚ/Φ.38/2/27385/31.12.2010 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, εξακολουθεί να λειτουργεί και μετά την έναρξη του παρόντος νόμου και έως τη λήξη της θητείας του χωρίς τη συμμετοχή των εκπροσώπων της ΑΔΕΔΥ.
3. Τα πειθαρχικά συμβούλια του άρθρου 146B συγκροτούνται εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Κατ' εξαίρεση, η θητεία τους αρχίζει από τη συγκρότηση τους και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του μεθεπόμενου έτους. Μέχρι τη συγκρότηση των πειθαρχικών συμβουλίων κατά τα οριζόμενα στον παρόντα νόμο εξακολουθούν να ασκούν τις πειθαρχικές αρμοδιότητες του παρόντος νόμου τα υπηρεσιακά συμβούλια του ν. 3528/2007 ([Α' 26](#)), του ν. 3584/2007 ([Α' 143](#)), καθώς και τα υπηρεσιακά συμβούλια που είναι αρμόδια για το προσωπικό που αναφέρεται στις παραγράφους 2, 3, 5 και 7 του άρθρου έκτου. Οι υποθέσεις που εκκρεμούν στα υφιστάμενα υπηρεσιακά - πειθαρχικά συμβούλια διαβιβάζονται στα πειθαρχικά συμβούλια του παρόντος το αργότερο μέσα σε ένα (1) μήνα από τη συγκρότηση τους.
4. Στις εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις εφαρμόζονται οι διαδικαστικές φύσεως διατάξεις του παρόντος νόμου. Κατ' εξαίρεση, όλες οι εκκρεμείς ενστάσεις του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου εξετάζονται από αυτό και εκδίδονται αποφάσεις.

Άρθρο όγδοο

Καταργούμενες διατάξεις

1. Καταργείται κάθε διάταξη των νόμων 3528/2007, 3584/2007, καθώς και του π.δ. 410/1988 που αντίκειται στις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που διέπονται από αυτόν. Επίσης καταργείται κάθε διάταξη που αντίκειται στις ρυθμίσεις του άρθρου έκτου του παρόντος ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που ρυθμίζονται από αυτό.
2. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 και οι παράγραφοι 8, 9 και 10 του άρθρου 162 του Υ.Κ., όπως έχει αντικατασταθεί με το άρθρο δεύτερο του ν. 3839/2010 ([Α' 51](#)), καταργούνται.
3. Το άρθρο 163 του Υ.Κ., όπως ισχύει καταργείται.
4. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του άρθρου 107 του παρόντος, καταργείται κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που έρχεται σε αντίθεση με τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο ένατο

Θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

(Παραλείπεται καθότι δεν αφορά τη θεματική ενότητα του Πειθαρχικού Δικαίου Δημοσίων Υπαλλήλων)

Άρθρο δέκατο

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. ΑΠΟΦΑΣΗ Υπ. Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών αριθ. ΔΙΑΚ/Φ.38/2/οικ.11675 της 16/16.5.2012 ([B' 1667](#))

Αποζημίωση Προέδρου, Μελών και Γραμματέα Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του άρθρου 146Α του ν. 3528/2007 ([Α' 26](#)) «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ» όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)) «Πειθαρχικό Δίκαιο Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.»,

β) του άρθρου 21 του Ν. 4024/2011 ([Α' 226](#)) «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο - βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015»,

γ) του άρθρου 40 του Ν. 849/1978 ([ΦΕΚ Α' 232](#)), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 του Ν. 2129/1993 ([ΦΕΚ Α' 57](#)) «Αύξηση συντάξεων και άλλες διατάξεις»,

δ) του άρθρου 22 παρ. 3 του Ν. 2362/1995 ([ΦΕΚ Α' 247](#)) «Περί Δημοσίου Λογιστικού ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει, και του άρθρου 22α του ιδίου νόμου που προστέθηκε με το άρθρο 23 του Ν. 3871/2010 ([ΦΕΚ Α' 141](#)),

ε) των άρθρων 5 και 8 του Ν. 3469/2006 «Εθνικό Τυπογραφείο, Εφημερίς της Κυβερνήσεως και λοιπές διατάξεις» ([ΦΕΚ Α' 131](#)), όπως ισχύει,

στ) του Π.Δ. 320/1988 ([ΦΕΚ Α' 149](#)) «Οργανισμός των Υπηρεσιών του Υπουργείου Προεδρίας της Κυβέρνησης», όπως ισχύει,

ζ) του Π.Δ. 65/2011 ([ΦΕΚ Α' 147](#)) «Διάσπαση του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στα Υπουργεία: α) Εσωτερικών και β) Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης...».

2. Την υπ' αριθμ. ΔΙΔΚ/Φ.7/2195/25.1.2012 (ΑΔΑ: ΒΟ-Χ7Χ-8ΙΖ) απόφαση «Τοποθέτηση Προϊσταμένης Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης».

3. Την υπ' αριθμ. ΔΙΔΑΔ/Φ.37.8/651/ΑΠ/28/28.12.2000 ([ΦΕΚ 71/Β/2001](#)) απόφαση της Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Λειτουργία του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου».

4. Την υπ' αριθμ. ΔΙΔΚ/Φ.38/2/27385/31-12-2010 (ΑΔΑ: 4Α9ΦΚ-3) απόφαση «Ορισμός Μελών Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.», όπως ισχύει.

5. Την υπ' αριθμ. 65/14.1.2011 απόφαση του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου «Ορισμός Μελών Τμημάτων του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου».

6. Τις υπ' αριθμ. ΔΙΟΙΚ/Φ1Π/1/96/5607/5.3.2012 (ΑΔΑ: Β443Χ-ΛΔΣ) και ΔΙΟΙΚ/Φ1Π/1/177/ 5800/11.5.2012 (ΑΔΑ: Β49ΦΧ-ΕΩΛ) αποφάσεις του Τμήματος Προϋπολογισμού της Διεύθυνσης Οικονομικού του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

7. Την υπ' αριθμ. 23564/25.11.2011 ([ΦΕΚ Β' 2741](#)) (ΑΔΑ: 4570Χ-Ξ9Η) απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Κωνσταντίνο Ρόβλια και Παντελή Τζωρτζάκη».

8. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης προκαλείται δαπάνη ύψους είκοσι μίας χιλιάδων πέντε ευρώ (21.005 €) για το έτος 2011 και εξήντα πέντε χιλιάδων εξακοσίων ευρώ (65.600 €) για το έτος 2012 και για κάθε επόμενο έτος, η οποία δαπάνη θα βαρύνει τις πιστώσεις που είναι εγγεγραμμένες στον Φ.05-150 ΚΑΕ 9511 και ΚΑΕ 0515 αντίστοιχα, αποφασίζουμε:

Α) Καθορίζουμε αποζημίωση, κατά μήνα, για τον Πρόεδρο, τα Μέλη, εκτός της περίπτωσης (η) της υπ' αριθμ. ΔΙΔΚ/Φ.38/2/27385/31.12.2010 (ΑΔΑ: 4Α9ΦΚ-3) απόφασης, όπως ισχύει, και τον Γραμματέα, για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, ως εξής:

Πρόεδρος, τακτικός και αναπληρωματικός: 400 €
Μέλη, τακτικά και αναπληρωματικά: 300 €
Γραμματέας, τακτικός και αναπληρωματικός: 200 €

Για την καταβολή της ανωτέρω αποζημίωσης εις ακέ-ραιο, θα πρέπει ο Πρόεδρος, τα Μέλη εκτός της περίπτωσης (η) και ο Γραμματέας να συμμετέχει, έκαστος, σε τέσσερις (4)

τουλάχιστον συνεδριάσεις το μήνα. Σε περίπτωση συμμετοχής σε λιγότερες συνεδριάσεις, η αποζημίωση περικόπτεται ανάλογα.

Β) Καθορίζουμε αποζημίωση κατά συνεδρίαση, για το Μέλος της περίπτωσης (η) της υπ' αριθμ. ΔΙΑΚ/Φ.38/2/ 27385/31.12.2010 (ΑΔΑ: 4Α9ΦΚ-3), όπως ισχύει, για τη συμμετοχή του στις συνεδριάσεις του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, ως εξής:

Μέλος της περίπτωσης (η), τακτικό και αναπληρωματικό: 20 €

Ο μέγιστος αριθμός συνεδριάσεων για το έτος 2011 ανέρχεται στις 36 και εφεξής ανά έτος ανέρχεται στις 50 συνεδριάσεις.

Γ) Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο θα συνεδριάζει εντός και εκτός του κανονικού ωραρίου εργασίας των Δημοσίων Υπηρεσιών και σε χρόνο που δεν καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις περί συλλογικών οργάνων.

Δ) Με την παρούσα απόφαση καταργείται η υπ' αριθμ. 2/21130/0022/9.5.2005 ([ΦΕΚ Β' 698](#)) προηγούμενη απόφαση, με θέμα «Καθορισμός αποζημίωσης Προέδρου, Μελών, Γραμματέα και αναπληρωτών του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου Δημοσίων Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.».

Ε) Η παρούσα απόφαση ισχύει αναδρομικά ένα έτος από τη δημοσίευση της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

5. ΑΠΟΦΑΣΗ Υπ. Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης αριθ. ΔΙΑΚ/Φ.37/οικ. 20487 της 6/6.9.2012([B' 2444](#))

Σύσταση Πειθαρχικού Συμβουλίου του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) της παρ. 1 του άρθρου 146B του ν. 3528/2007 ([Α' 26](#)) «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.», όπως ο ν. 3528/2007 τροποποιήθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)) «Πειθαρχικό Δίκαιο Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.» και της παρ. 3 του άρθρου Έβδομου του ν. 4057/2012,

β) του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του Π.Δ. 63/2005 ([Α' 98](#)),

γ) του Π.Δ. 320/1988 ([Α' 149](#)) «Οργανισμός των Υπηρεσιών του Υπουργείου Προεδρίας της Κυβέρνησης», όπως ισχύει,

δ) του Π.Δ. 65/2011 ([ΦΕΚ147/Α'](#)) «Διάσπαση του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, στα Υπουργεία: α) Εσωτερικών, β) Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης...».

2. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

«Α. Συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (πρώην Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης -Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ.) Πειθαρχικό Συμβούλιο για το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (πρώην Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ.) και τους φορείς του: α) Εθνικό Τυπογραφείο β) Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) με έδρα το κατάστημα στέγασης της κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (πρώην Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ.)».

Β. Το κοινό Πειθαρχικό Συμβούλιο της παρ. Α. είναι πενταμελές, συνεδριάζει δημόσια και συγκροτείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 2, 3, 6, 7, 8 του άρθρου 146B του Ν.3528/2007 ([Α' 26](#)) «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.», όπως ο Ν.3528/2007 τροποποιήθηκε με το άρθρο δεύτερο του Ν.4057/2012 ([Α' 54](#)) «Πειθαρχικό Δίκαιο Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.», καθώς και την παρ.2 του άρθρου 5 του Ν.4325/2015 ([Α' 47](#)), και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο Έβδομο του Ν.4057/2012.

Γ. Συγκροτείται στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (πρώην Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ.) πενταμελές κοινό Πειθαρχικό Συμβούλιο για το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (πρώην Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ.) και τους φορείς του, ήτοι α) το Εθνικό Τυπογραφείο και β) το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.). Το Πειθαρχικό Συμβούλιο αποτελείται από: α) Τον Πρόεδρο, ο οποίος είναι πάρεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή εφέτης ή πρόεδρος πρωτοδικών ή πρωτοδίκης των διοικητικών ή των πολιτικών δικαστηρίων ή αντιεισαγγελέας πρωτοδικών με τον αναπληρωτή του, β) Ένα (1) Μέλος, ο οποίος είναι πάρεδρος ή δικαστικός αντιπρόσωπος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με τον αναπληρωτή του, γ) Ένα (1) Μέλος, ο οποίος είναι μόνιμος υπάλληλος, προϊστάμενος Διεύθυνσης Υπουργείου, Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Περιφέρειας ή Ν.Π.Δ.Δ., με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (πρώην Υ.ΔΙ.Μ.Η.Α). δ) Δύο (2) Αιρετούς Εκπροσώπους των υπαλλήλων με τους αναπληρωτές τους οι οποίοι είναι Μέλη του Πενταμελούς Υπηρεσιακού Συμβουλίου στο οποίο υπάγεται ο διωκόμενος, δηλαδή:

1) Δύο αιρετούς εκπροσώπους με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι είναι Μέλη του Πενταμελούς Υπηρεσιακού Συμβουλίου του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (πρώην Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ.).

2) Δύο αιρετούς εκπροσώπους με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι είναι Μέλη του Πενταμελούς Υπηρεσιακού Συμβουλίου του Εθνικού Τυπογραφείου.

3) Δύο αιρετούς εκπροσώπους με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι είναι Μέλη του Πενταμελούς Υπηρεσιακού Συμβουλίου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. Όταν το Πρωτοβάθμιο κοινό Πειθαρχικό Συμβούλιο κρίνει θέματα προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, στο Συμβούλιο μετέχουν οι αιρετοί εκπρόσωποι των υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

Γραμματέας, με τον αναπληρωτή του, ορίζεται, στο κοινό Πειθαρχικό Συμβούλιο με την απόφαση ορισμού των μελών αυτού, μόνιμος υπάλληλος του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (πρώην Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ.), με βαθμό τουλάχιστον Δ', κατηγορίας ΠΕ.».

Οι εντός «» παρ. Α, Β και Γ τροποποιήθηκαν ως άνω με την ΔΙΑΚ/Φ.37/οικ. 17736/5-22.6.2015([Β' 1189](#))του Απόφαση Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης «Τροποποίηση και συμπλήρωση απόφασης σύστασης και συγκρότησης Πρωτοβάθμιου κοινού Πειθαρχικού Συμβουλίου του πρώην Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και των φορέων του».

Δ. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο θα συνεδριάζει εντός και εκτός του κανονικού ωραρίου λειτουργίας των Δημοσίων Υπηρεσιών, εκτός του χρόνου που καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση, και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις περί συλλογικών οργάνων.

6. ΑΠΟΦΑΣΗ Υπ. Οικονομικών – Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης αριθ. 2/100308/0022 της 4/11.12.2013 ([Β'3145](#))

Καθορισμός αποζημίωσης Προέδρου, μελών και γραμματέα, τακτικών και αναπληρωματικών, των Πρωτοβάθμιων Πειθαρχικών Συμβουλίων του άρθρου 146 Β του άρθρου Δεύτερου και του άρθρου Πέμπτου του Ν. 4057/2012

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

(α) Της παραγράφου 3 του άρθρου 21 του Ν.4024/2011 ([ΦΕΚ 226/Α'/27.10.2011](#)), «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο - βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015»,

(β) του άρθρου 146Α, παρ. 5. του Ν. 3528/2007 («Υπαλληλικός Κώδικας») όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν.4057/2012 ([ΦΕΚ 54/Α'/14.3.2012](#)),

(γ) Του άρθρου 146Β του Ν. 3528/2007 («Υπαλληλικός Κώδικας») όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο δεύτερο του Ν.4057/2012 ([ΦΕΚ 54/Α'/14.3.2012](#)),

(δ) Της παραγράφου 4 του άρθρου πέμπτου του Ν.4057/2012 ([ΦΕΚ 54/Α'/14.3.2012](#)),

(ε) Της παραγράφου 1 του άρθρου 122 του Ν. 3528/2007 («Υπαλληλικός Κώδικας») όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο δεύτερο του Ν.4057/2012 ([ΦΕΚ 54/Α'/14.3.2012](#)) και την υποπαραγράφο ΣΤ.6 της παραγράφου ΣΤ' του άρθρου πρώτου του Ν. 4152/2013 ([ΦΕΚ 107/Α'/9.5.2013](#)),

(στ) Των άρθρων 13 και 14 του Ν.2690/1999 ([ΦΕΚ 45/ Α'/9.3.1993](#)) «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» καθώς και των σχετικών με αυτά διατάξεις των άρθρων 9, 10, 11 του Ν.3260/2004 ([ΦΕΚ 151/Α'/2004](#)), των άρθρων 161, 162 του Ν. 2683/1999 ([ΦΕΚ 19/Α'/1999](#)), του άρθρου 17 του Ν.3320/2005 ([ΦΕΚ 48/ Α'/2005](#)) και της κοινής υπουργικής απόφασης Υπουργών ΕΣΔΔΑ και Οικονομίας και Οικονομικών αριθ. ΔΙ-

ΑΔΠ/Α/7841/19.4.2005 ([ΦΕΚ 539/Β΄/21.4.2005](#)) «Συνεδρίαση συλλογικών οργάνων με τηλεδιάσκεψη»,

(ζ) Του άρθρου 40 του Ν. 849/1978 ([ΦΕΚ 232/ Α΄/21.12.1978](#)), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 2129/1993 ([ΦΕΚ 57/Α΄/14.04.1993](#)).

2. Τις διατάξεις του Π.Δ. 119/2013 ([ΦΕΚ 153/Α΄/25.6.2013](#)) «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».

3. Την αριθ. Υ48/9.7.2012 ([ΦΕΚ 2105/Β΄](#)) απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών Χρήστο Σταϊκούρα».

4. Τις οικείες αποφάσεις συγκρότησης των Πρωτοβάθμιων Πειθαρχικών Συμβουλίων, κατά το άρθρο 146B του ν. 3528/2007 όπως ισχύει και της παραγράφου 4 του άρθρου πέμπτου του Ν.4057/2012.

5. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσης απόφασης προκαλείται δαπάνη ύψους #1.992.600 ευρώ# περίπου σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού για το έτος 2014, η οποία θα καλυφθεί από τις πιστώσεις που θα εγγραφούν στους προϋπολογισμούς των οικείων ειδικών φορέων, στον ΚΑΕ 0515 για τα Υπουργεία και τις Περιφέρειες στον ΚΑΕ 0264 για τα ΝΠΔΔ και στον ΚΑΕ 6132 για τους Δήμους.

6. Το γεγονός ότι εντός περιορισμένου και εκ των προτέρων ορισμένου χρονικού διαστήματος θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η εξέταση συγκεκριμένου αριθμού πειθαρχικών υποθέσεων, αποφασίζουμε:

1. Καθορίζουμε την εφάπαξ αποζημίωση του Προέδρου, μελών και γραμματέα, τακτικών και αναπληρωματικών, των Πρωτοβάθμιων Πειθαρχικών Συμβουλίων του άρθρου 146B του ν. 3528/2007 όπως ισχύει και της παραγράφου 4 του άρθρου πέμπτου του Ν.4057/2012, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 21 του Ν.4024/2011, για την ολοκλήρωση του έργου τους, για το χρονικό διάστημα ενός (1) έτους πριν τη δημοσίευση της παρούσας και μέχρι την 30η Ιουνίου 2014, ως εξής:

Πρόεδρος 5.400,00 €

Μέλος 3.600,00 €

Γραμματέας 2.700,00 €

2. Για την καταβολή της αποζημίωσης θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέχρι και την 30η Ιουνίου 2014, η εξέταση όλων των εκκρεμών υποθέσεων ενώπιον των Πρωτοβάθμιων Πειθαρχικών Συμβουλίων.

3. Ως εκκρεμείς υποθέσεις θεωρούνται:

3.1 οι υποθέσεις που εκκρεμούσαν στα προηγούμενα Υπηρεσιακά - Πειθαρχικά Συμβούλια κατά την ημερομηνία συγκρότησης των Πρωτοβάθμιων Πειθαρχικών Συμβουλίων του άρθρου 146B του ν. 3528/2007 όπως ισχύει και του άρθρου πέμπτου του Ν. 4057/2012.

3.2 οι υποθέσεις που έχουν εισαχθεί ή θα εισαχθούν προς εξέταση μετά τη συγκρότηση των Πρωτοβάθμιων Πειθαρχικών Συμβουλίων και μέχρι την 28η Φεβρουαρίου 2014.

4. Η ανωτέρω αποζημίωση καταβάλλεται με την προϋπόθεση συμμετοχής σε εβδομήντα (70) συνεδριάσεις, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν.4024/2011. Σε περίπτωση συμμετοχής σε λιγότερες συνεδριάσεις η αποζημίωση περικόπτεται ανάλογα.

Η παρούσα ισχύει ένα έτος πριν από τη δημοσίευση της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

**7. ΑΠΟΦΑΣΗ Υπ. Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
αριθ. ΔΙΑΚ/Φ.37/οικ.613 της 12/12.1.2015 (B'19)**

Συγκρότηση Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου»

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του άρθρου 146Α του Ν. 3528/2007 (A' 26) «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.», όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 30 του Ν. 4304/2014 (A' 234), και του άρθρου 33 του Ν. 4304/2014,

β) του άρθρου πέμπτου του Ν. 4057/2012 (A' 54) «Πειθαρχικό Δίκαιο Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.»,

γ) του Π.δ. 65/2011 (A' 147) «Διάσπαση του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στα Υπουργεία: α) Εσωτερικών και β) Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης...»,

δ) του Π.δ. 99/2014 (A' 166), ΑΔΑ: Ω8ΗΣΧ-Β0Η) «Οργανισμός Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης», όπως ισχύει.

2. Την υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.37.8/651/28-12-2000 (B' 71) απόφαση «Λειτουργία του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου».

3. Το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Α. Συγκροτείται στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, το οποίο λειτουργεί σε τρία (3) τμήματα, και αποτελείται από:

1. έναν (1) Αντιπρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ως Πρόεδρο, που υποδεικνύεται από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

2. έξι (6) Νομικούς Συμβούλους του Κράτους, με ισάριθμους αναπληρωτές τους, που υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

3. δύο (2) εν ενεργεία προϊσταμένους γενικών διευθύνσεων του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, με δύο (2) αναπληρωτές τους εν ενεργεία προϊσταμένους γενικών διευθύνσεων ή διευθύνσεων του ίδιου Υπουργείου,

4. έναν (1) Αντιπρόεδρο ή Νομικό Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ως αναπληρωτή του Προέδρου του τρίτου Τμήματος, ο οποίος ασκεί καθήκοντα παράλληλα των κύριων καθηκόντων του,

5. τον Προϊστάμενο της γενικής διεύθυνσης που είναι αρμόδια για θέματα προσωπικού του Υπουργείου στο οποίο υπάγεται η υπηρεσία ή το οποίο εποπτεύει την υπηρεσία ή το Ν.Π.Δ.Δ. όπου διαπράχθηκε το πειθαρχικό παράπτωμα, με αναπληρωτή του άλλο προϊστάμενο γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης του ίδιου ως άνω Υπουργείου, οριζόμενους πριν από την έναρξη της θητείας με απόφαση του οικείου Υπουργού. Όταν η πειθαρχική υπόθεση αφορά υπάλληλο Περιφέρειας, στο Συμβούλιο μετέχει ο προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης της Περιφέρειας Αττικής, που είναι αρμόδιος για θέματα προσωπικού, οριζόμενος με απόφαση του Περιφερειάρχη Αττικής. Προκειμένου για υπαλλήλους Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή Ν.Π.Δ.Δ. που εποπτεύονται από τον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο μετέχει προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης με τον αναπληρωτή του προϊστάμενο γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Όταν η πειθαρχική υπόθεση αφορά υπάλληλο της Αρχής Δημοσίων Εσόδων, στο Συμβούλιο μετέχει ο προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης της Αρχής που είναι αρμόδια για θέματα προσωπικού, με αναπληρωτή του άλλου προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης της Αρχής ή Διεύθυνσης αυτής, οριζόμενοι με απόφαση του Διοικητή της Αρχής.

Το μέσα σε «» τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με την αριθ. ΔΙΑΚ/Φ.37/ΟΙΚ.13093/17/13-26.4.2017 (B' 1415) Απόφαση Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης «2η τροποποίηση της υπ' αριθμ. ΔΙΑΚ/Φ.37/οικ. 613/12.01.2015 (ΦΕΚ Β' 19) απόφασης «Συγκρότηση Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου»

6. δύο (2) προϊσταμένους γενικών διευθύνσεων δήμων από τις Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Αττικής, πλην της Περιφερειακής Ενότητας Νήσων, με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, ύστερα από κλήρωση, κατ' ανάλογη εφαρμογή της παρ. 9 του άρθρου 146B του Ν. 3528/2007, όπως ισχύει.

7. Δύο (2) εκπροσώπους της Α.Δ.Ε.Δ.Υ. με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι είναι μόνιμοι υπάλληλοι δημοσίων υπηρεσιών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή Περιφερειών και οι οποίοι υποδεικνύονται με απόφαση της εκτελεστικής επιτροπής της Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

8. Δύο (2) εκπροσώπους της Π.Ο.Ε.-Ο.Τ.Α. με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι είναι μόνιμοι υπάλληλοι Δήμων και οι οποίοι υποδεικνύονται με απόφαση της εκτελεστικής επιτροπής της Π.Ο.Ε.-Ο.Τ.Α.

Οι περιπτώσεις 7 και 8 προστέθηκαν με την περ. Α' ΔΙΑΚ/Φ.37/ΟΙΚ.17735/15/2-22.6.2015 (B' 1189) Απόφαση Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης «Τροποποίηση απόφασης συγκρότησης Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου»

Β. Γραμματέας των τριών τμημάτων είναι υπάλληλος, κατηγορίας ΠΕ, του Τμήματος Πειθαρχικής Ευθύνης και Δεοντολογίας του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (πρώην Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ.), που ορίζεται με τρεις (3) αναπληρωτές υπαλλήλους, κατηγορίας ΠΕ, του ιδίου Τμήματος, με την απόφαση ορισμού μελών.

Η παρ. Β αντικαταστάθηκε ως άνω από την περ. Β' ΔΙΑΚ/Φ.37/ΟΙΚ.17735/15/2-22.6.2015 (B'1189) Απόφαση Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης «Τροποποίηση απόφασης συγκρότησης Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου»

Γ. Τα τακτικά Μέλη των περιπτώσεων 1 και 2 της παραγράφου Α είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο.

8. ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ υπ' αριθ. 28 της 17/23.3.2015 (A'47)

Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία

«Άρθρο 93

Δήλωση στοιχείων ακινήτων

(Άρθρο 23 παρ. 7 ν. 3427/2005 όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 51 παρ. 3 ν. 3842/2010 και το άρθρο 18 παρ. 8γ ν. 4002/2011)

Οι δηλώσεις στοιχείων ακινήτων χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για φορολογικούς σκοπούς και δεν επιτρέπεται η χρησιμοποίησή τους για δίωξη εκείνου που υπέβαλε τη δήλωση, για παράβαση των κειμένων διατάξεων.

Οι δηλώσεις στοιχείων ακινήτων είναι απόρρητες και δεν επιτρέπεται η γνωστοποίησή τους σε οποιονδήποτε άλλον εκτός από τον φορολογούμενο στον οποίο αφορούν αυτές.

Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται, αποκλειστικά και μόνο:

α) Η χορήγηση στοιχείων στις υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών και στους ορκωτούς εκτιμητές για την άσκηση των καθηκόντων τους, καθώς και στις περιπτώσεις που ορίζονται από το άρθρο 1445 του Αστικού Κώδικα.

β) Η χορήγηση στοιχείων σε δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και οργανισμούς που έχουν αρμοδιότητα διαχείρισης, παρακολούθησης ή ελέγχου των πάσης φύσεως χρηματοδοτήσεων, ενισχύσεων ή επιδοτήσεων που καταβάλλονται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα και φορείς και προέρχονται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους, για την άσκηση αποκλειστικά των παραπάνω αρμοδιοτήτων

γ) Η χορήγηση στοιχείων στα Γραφεία και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους για την υποστήριξη των δικαιωμάτων του Δημοσίου ή την απόκρουση των κατ' αυτού αξιώσεων τρίτων ενώπιον των δικαστηρίων.

δ) Η χορήγηση στοιχείων σε δικαστική αρχή, αν έχει διαταχθεί προσηκόντως κύρια ανάκριση, προανάκριση ή τουλάχιστον προκαταρκτική εξέταση.

ε) Η χορήγηση στοιχείων των δηλώσεων στοιχείων ακινήτων του πτωχού στον σύνδικο της πτώχευσης.

στ) Η χορήγηση στοιχείων σε αναδόχους του Υπουργείου Οικονομικών ή όσους εκτελούν βάσει συμβάσεως συγκεκριμένο έργο προς όφελος του Δημοσίου.

Η παραβίαση του φορολογικού απορρήτου του άρθρου αυτού συνιστά πειθαρχικό αδίκημα που τιμωρείται κατά τις οικείες διατάξεις του πειθαρχικού δικαίου και ποινικό αδίκημα που τιμωρείται κατά τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα για παράβαση καθήκοντος.

B. ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. ΝΟΜΟΣ υπ' αριθ. 3074 της 4/4.12.2002 ([Α' 296](#))

Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης. Αναβάθμιση του Σώματος Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης και Συντονιστικού Οργάνου Επιθεώρησης και Ελέγχου και άλλες διατάξεις

«Άρθρο 1

Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης

8. Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης εποπτεύει το έργο των Βοηθών και των επιστημονικών συνεργατών και κατευθύνει το προσωπικό της Γραμματείας. «Μπορεί να εξουσιοδοτεί κάποιον από τους Βοηθούς του ή το επιστημονικό προσωπικό ή και τους λοιπούς υπαλλήλους του Γραφείου του, να υπογράφει, με εντολή Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, έγγραφα, εντάλματα πληρωμής ή άλλες πράξεις».

Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης είναι πειθαρχικός προϊστάμενος του προσωπικού του Γραφείου του και δύναται να επιβάλει ποινή επίπληξης ή προστίμου έως τις αποδοχές ενός μηνός. «Η διάταξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 18 του Ν.2470/1997 ([ΦΕΚ 40 Α](#)), όπως ισχύει κάθε φορά, έχει εφαρμογή και για το προσωπικό του γραφείου του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης».

Τα μέσα σε «» εδάφια προστέθηκαν με τις παρ.3 και 4 άρθρου 5 του ν. 3146/22-23.5.2003 ([Α' 125](#)).

«Άρθρο 2

Αποστολή Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης

3. Το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. μεριμνά για τη συγκέντρωση του απαιτούμενου αποδεικτικού υλικού προκειμένου να διαβιβαστεί, στην αρμόδια Εισαγγελική Αρχή, η σχετική αναφορά για εγκλήματα που διαπράττουν ή συμμετέχουν σε αυτά υπάλληλοι των φορέων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 134 137 Δ, 216222, 235246, 252263Α, 372399 και 402 406 του Ποινικού Κώδικα. Επίσης είναι αρμόδιο για τη διαπίστωση διάπραξης πειθαρχικών αδικημάτων, κατά τις προβλέψεις του άρθρου 5 του παρόντος νόμου.

3Α. Το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. παρακολουθεί τις πειθαρχικές διαδικασίες στους φορείς της περίπτωσης α' της παραγράφου 2, με εξαίρεση το στρατιωτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ). Για το σκοπό αυτόν κάθε πράξη με την οποία ασκείται πειθαρχική δίωξη και κάθε πειθαρχική απόφαση κοινοποιούνται υποχρεωτικά στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., με εξαίρεση τις σχετικές πράξεις και αποφάσεις που αφορούν στο στρατιωτικό προσωπικό των ΕΔ.»

Η παρ. 3Α αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο 40 του ν. 4407/27-27.7.2016 ([Α' 134](#))

«Άρθρο 5 Ελεγκτική Διαδικασία

1. Ο Ειδικός Γραμματέας δίνει εντολή για επιθεώρηση έλεγχου ή έρευνα στους Επιθεωρητές Ελεγκτές αυτεπάγγελα ή κατόπιν εντολής του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, του οικείου Υπουργού ή Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας για τις υπηρεσίες τους ή τα εποπτευόμενα από αυτούς Ν.Π.Δ.Δ. και κρατικά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. Διενέργεια ελέγχου ή έρευνας μπορεί να ζητήσει ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, ο Συνήγορος του Πολίτη και ο επικεφαλής Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής.

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του αρμόδιου, κατά περίπτωση, Υπουργού, μπορούν να συγκροτούνται κοινές ομάδες Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, Οικονομικών Επιθεωρήσεων και Επιθεωρητών του οικείου Υπουργείου για την πραγματοποίηση επιθεώρησης, ελέγχου ή έρευνας.

3.α. Ο Ειδικός Γραμματέας του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. κατανέμει τις εντολές σε Επιθεωρητές Ελεγκτές ή σε κλιμάκιο Επιθεωρητών Ελεγκτών και παρακολουθεί την έγκαιρη εκτέλεσή τους. Με την ίδια εντολή καθορίζει το χρόνο μέσα στον οποίο πρέπει να περατωθεί ο έλεγχος και να υποβληθεί η σχετική έκθεση.

β. Στο κλιμάκιο Επιθεωρητών Ελεγκτών μπορούν να συμμετέχουν και επιθεωρητές ή υπάλληλοι των υπηρεσιακών μονάδων επιθεώρησης ή άλλων υπηρεσιών των φορέων της παρ. 2του άρθρου 2, οι οποίοι ορίζονται, μετά από σχετικό αίτημα του Ειδικού Γραμματέα του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας τους και διατίθενται στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. για το χρονικό διάστημα της διενέργειας του ελέγχου.

γ. Οι Βοηθοί Επιθεωρητές Ελεγκτές υποβοηθούν το έργο των Επιθεωρητών Ελεγκτών και μετέχουν, από κοινού, σε επιθεώρηση, έλεγχο ή έρευνα.

Παρακολουθούν την πορεία υλοποίησης των προτάσεων που περιέχονται στις εκθέσεις επιθεώρησης και ελέγχου, καθώς και τη διενέργεια ενόρκων διοικητικών εξετάσεων (Ε.Δ.Ε.) ή ερευνών, που διεξάγονται κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας και αλληλογραφούν για το σκοπό αυτόν με τις αρμόδιες υπηρεσίες. Εκτελούν καθήκοντα ειδικών ανακριτικών υπαλλήλων, διενεργούν Ε.Δ.Ε., συντάσσουν εκθέσεις επιθεωρήσεων και ελέγχων σε ομοειδής φορείς και ασκούν όποια άλλα καθήκοντα ανατίθενται σε αυτούς από τον Ειδικό Γραμματέα.

4. «α. Οι Επιθεωρητές - Ελεγκτές και οι Βοηθοί Επιθεωρητές - Ελεγκτές μπορούν για την εκπλήρωση του έργου τους να επισκέπτονται χωρίς ή με προειδοποίηση τις υπηρεσίες ή φορείς όπου γίνεται ο έλεγχος, να μελετούν επί τόπου την εξεταζόμενη υπόθεση, να ενεργούν αυτοψίες και να εξετάζουν πρόσωπα.» Επίσης έχουν δικαίωμα πρόσβασης στους φακέλους συμπεριλαμβανομένων και των απορρήτων, εκτός εάν πρόκειται για ζητήματα που ανάγονται στην άσκηση εξωτερικής πολιτικής, την εθνική άμυνα και την κρατική ασφάλεια. Οι Επιθεωρητές και οι Βοηθοί υποχρεούνται να διαφυλάσσουν το απόρρητο κατά τις κείμενες διατάξεις. Οι υπηρεσίες οφείλουν να παρέχουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία για το έργο των Επιθεωρητών Ελεγκτών και των Βοηθών Επιθεωρητών Ελεγκτών, που τίθενται υποχρεωτικά στη διάθεσή τους και να τους διευκολύνουν με κάθε τρόπο.

Κατά τη διάρκεια της επιθεώρησης και του ελέγχου μπορούν επίσης να ζητούν πληροφορίες και στοιχεία από τους αρμόδιους υπαλλήλους της υπηρεσίας που ασχολούνται με την εξεταζόμενη υπόθεση.

Η μη χορήγηση των παραπάνω πληροφοριών ή στοιχείων, ως και η απόκρυψη στοιχείων ή πληροφοριών, καθώς επίσης η χορήγηση εν γνώσει ανακριβών στοιχείων και γενικά η παρακώλυση και παραπλάνηση του έργου των Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης και των Βοηθών Επιθεωρητών Ελεγκτών, συνιστά αυτοτελές πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο μπορεί να επιβληθεί μια από τις ποινές που προβλέπονται στις περιπτώσεις γ' έως και στ' της παρ. 1 του άρθρου 109 του Υπαλληλικού Κώδικα.

Το μέσα σε «» πρώτο εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 4 άρθρου 47 του ν. 3979/14-16.6.2011 ([Α' 138](#)).

β.ι. (Αν κατά τον έλεγχο διαπιστωθεί μη σύννομη συμπεριφορά υπαλλήλου ή αιρετού οργάνου της τοπικής αυτοδιοίκησης ή μέλους διοίκησης νομικού προσώπου, η έκθεση επιθεώρησης ελέγχου διαβιβάζεται από τον Ειδικό Γραμματέα του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. στο αρμόδιο πειθαρχικό όργανο, με πρόταση για την άσκηση ελέγχου κατά του υπαιτίου ή τη λήψη άλλων μέτρων, αν ο υπαίτιος δεν υπόκειται σε πειθαρχικό έλεγχο). Σε κάθε περίπτωση, ο Ειδικός Γραμματέας μπορεί να προκαλέσει τη διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης, το πόρισμα της οποίας, πλήρως τεκμηριωμένο, του γνωστοποιείται χωρίς καθυστέρηση. Στην περίπτωση αυτή, εάν προκύψουν πειθαρχικές ευθύνες, η άσκηση πειθαρχικής δίωξης αποτελεί δέσμια διοικητική ενέργεια για τα αρμόδια όργανα, η οποία εκδηλώνεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα ημερών από την περιέλευση του πορίσματος.

Το μέσα σε () πρώτο εδάφιο καταργήθηκε από την παρ.6 άρθρου 4 του ν.3613/21-23.11.2007 ([Α' 263](#)).

ii. Η ανωτέρω ένορκη διοικητική εξέταση ενεργείται, κατά παρέκκλιση των οριζομένων στην παρ. 2 του άρθρου 127 του Ν. 2683/1999 ([ΦΕΚ 19Α](#)) από Επιθεωρητές Ελεγκτές ή και Βοηθούς Επιθεωρητές Ελεγκτές του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., που ορίζονται από τον Προϊστάμενο του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., και έναν μόνιμο υπάλληλο με βαθμό τουλάχιστον Α' της ελεγχόμενης υπηρεσίας του Υπουργείου ή της Περιφέρειας που την εποπτεύει ή και άλλου Υπουργείου ή Περιφέρειας, που προτείνεται αντίστοιχα από την υπηρεσία προέλευσής του, μέσα σε προθεσμία, η οποία ορίζεται στην οικεία πρόσκληση του Προϊσταμένου του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.. Η εντολή για τη διενέργεια Ε.Δ.Ε. εκδίδεται από τον προϊστάμενο του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.. Αν παρέλθει άπρακτη η ανωτέρω προθεσμία, ο Προϊστάμενος του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. αναθέτει τη διενέργεια της Ε.Δ.Ε. μόνο σε Επιθεωρητές Ελεγκτές ή και Βοηθούς Επιθεωρητές Ελεγκτές του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.

Η ένορκη διοικητική εξέταση διενεργείται κατά τα λοιπά, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τον οικείο φορέα. Εάν δεν υπάρχει ειδική πρόβλεψη εφαρμόζονται αναλόγως οι αντίστοιχες διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.

Η άρνηση κατάθεσης σε διενεργούμενη, κατά τα ανωτέρω, ένορκη διοικητική εξέταση αποτελεί αυτοτελές πειθαρχικό αδίκημα, το οποίο επισύρει την ποινή του προστίμου έως τις αποδοχές έξι μηνών.

iii. Αν από την Ε.Δ.Ε. που διενεργήθηκε, κατά τα ανωτέρω, διαπιστώνεται η διάπραξη πειθαρχικού αδικήματος από εκείνα που τιμωρούνται, κατά την παρ. 2 του άρθρου 109 του Υπαλληλικού Κώδικα, με την ποινή της οριστικής παύσης, ο Προϊστάμενος του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. ασκεί ο ίδιος την πειθαρχική δίωξη και παραπέμπει την υπόθεση στο αρμόδιο υπηρεσιακό συμβούλιο. Αν διαπιστώνεται διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος αιρετού οργάνου της τοπικής αυτοδιοίκησης, πρώτου και δεύτερου βαθμού, ο φάκελος διαβιβάζεται στον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, ο οποίος υποχρεούται να ασκήσει την πειθαρχική δίωξη εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα ημερών από την περιέλευση της έκθεσης.

γ. Ένορκη διοικητική εξέταση μπορεί επίσης να διενεργηθεί και κατά τη διάρκεια του ελέγχου, μετά από εισήγηση των Επιθεωρητών και εντολή του προϊστάμενου του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. Στην περίπτωση αυτή η Ε.Δ.Ε. διενεργείται μόνο από Επιθεωρητές ή Βοηθούς Επιθεωρητές του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.

5. α. Μετά το πέρας της επιθεώρησης του ελέγχου ή της έρευνας, οι Επιθεωρητές Ελεγκτές και οι Βοηθοί Επιθεωρητές Ελεγκτές υποβάλλουν στον Ειδικό Γραμματέα εμπειριστατωμένη και τεκμηριωμένη έκθεση, στην οποία εκθέτουν τις διαπιστώσεις και τα συμπεράσματα του ελέγχου και προτείνουν λύσεις ή διατυπώνουν βελτιωτικές προτάσεις. «Η έκθεση επιθεώρησης - ελέγχου υπόκειται σε έγκριση από τριμελή επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον Ειδικό Γραμματέα του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., ως πρόεδρο, τον Προϊστάμενο Επιθεωρητή που τον αναπληρώνει και τον Προϊστάμενο Επιθεωρητή που έχει συντονίσει το συγκεκριμένο έλεγχο, ως μέλη. Σε περίπτωση κωλύματος μέλους, αυτό αναπληρώνεται από άλλον Προϊστάμενο Επιθεωρητή κατά σειρά αρχαιότητας στη θέση αυτή. Με απόφαση του Ειδικού Γραμματέα του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη λειτουργία και τη γραμματειακή υποστήριξη της επιτροπής αυτής.

Σε περίπτωση μη έγκρισης της έκθεσης επιθεώρησης -ελέγχου από την ως άνω επιτροπή λόγω πλημμελούς τεκμηρίωσης, αυτή αναπέμπεται από τον πρόεδρο της επιτροπής στους αρμόδιους επιθεωρητές - ελεγκτές και βοηθούς επιθεωρητές - ελεγκτές για την πληρέστερη τεκμηρίωση της εντός συγκεκριμένης κατά περίπτωση προθεσμίας. Μετά την έγκρισή της η έκθεση επιθεώρησης - ελέγχου γνωστοποιείται από τον Ειδικό Γραμματέα του Σώματος στους καθ' ύλην αρμόδιους Υπουργούς, στον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και τις Υπηρεσίες που έγινε η επιθεώρηση, ο έλεγχος ή η έρευνα.»

Τα μέσα σε «» εδάφια αντικαταστάθηκαν ως άνω από την παρ.4 άρθρου 4 του ν.3613/21-23.11.2007 (ΦΕΚ Α' 263).

β.ι. Αν κατά την κρίση του Επιθεωρητή Ελεγκτή ή Βοηθού Επιθεωρητή Ελεγκτή διαπιστώνονται παραβάσεις, που συνιστούν ποινικό ή πειθαρχικό αδίκημα, αυτές καταχωρούνται σε ειδικό κεφάλαιο της έκθεσης με πρόταση για την άσκηση ποινικής ή πειθαρχικής δίωξης.

ii. Προκειμένου για διαπίστωση πειθαρχικών παραβάσεων ακολουθείται η διαδικασία της παραγράφου 4 περ. β' του παρόντος άρθρου.

γ.ι. Εάν, σύμφωνα με το περιεχόμενο του ειδικού κεφαλαίου της ανωτέρω έκθεσης ανακύπτουν ποινικές ευθύνες, αντίγραφο αυτής με τα σχετικά στοιχεία κοινοποιείται, από τον Ειδικό Γραμματέα, στον ασκούντα την εποπτεία στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. Εισαγγελέα Εφετών, κατά την πρόβλεψη του άρθρου 7 του παρόντος νόμου.

ii. Ο εποπτεύων Εισαγγελέας Εφετών διαβιβάζει το φάκελο στον κατά τόπο αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών. Σε εξαιρετικές ή επείγουσες περιπτώσεις μπορεί να παραγγέλει στους Επιθεωρητές Ελεγκτές και στους Βοηθούς Επιθεωρητές Ελεγκτές του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., οι οποίοι στην περίπτωση αυτή ενεργούν και ως ειδικοί ανακριτικοί υπάλληλοι, τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης. Η σχετική παραγγελία, με περίληψη του θέματος κοινοποιείται και στον αρμόδιο, κατά τόπο, Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών. Στο πλαίσιο αυτό ο εποπτεύων Εισαγγελέας Εφετών μπορεί να ζητήσει τη συνδρομή ή τη συμπλήρωση της προκαταρκτικής ή προανακριτικής έρευνας, από την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων της Αστυνομίας ή τις κατά τόπους ανακριτικές ή προανακριτικές ή Αστυνομικές Αρχές. Επίσης, μπορεί να κινηθεί τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 2713/1999 (ΦΕΚ 89 Α). Μετά την ολοκλήρωση της προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης, η σχηματιζόμενη δικογραφία διαβιβάζεται στον κατά τόπο αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών.

iii. Εάν κατά τον έλεγχο διαπιστωθεί ύπαρξη ελλειμμάτων, αυτά καταλογίζονται με αιτιολογημένη απόφαση των Επιθεωρητών - Ελεγκτών ή Βοηθών Επιθεωρητών -Ελεγκτών, σε βάρος των υπευθύνων υπολόγων, εφαρμοζομένων των διατάξεων του άρθρου 56 του ν. 2362/1995 «περί δημοσίου λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις» ([Α' 247](#)). Οι Επιθεωρητές - Ελεγκτές και Βοηθοί Επιθεωρητές - Ελεγκτές μπορούν να θέτουν εκτός διαχειρίσεως οποιονδήποτε δημόσιο υπόλογο κατά τις προβλέψεις των διατάξεων των άρθρων 3 παρ. στ' και 7 του ν.δ. 1264 της 16/25.4.1942 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων περί Οικονομικής Επιθεωρήσεως», εφαρμοζομένων αναλόγως.

Η περίπτωση iii προστέθηκε με την παρ. 5 άρθρου 47 του ν. 3979/14-16.6.2011 ([Α' 138](#)).

6. Οι υπηρεσίες υποχρεούνται, το βραδύτερο εντός διμήνου, από τη λήψη της έκθεσης, να αναφέρουν στον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, τον Ειδικό Γραμματέα και τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης τις ενέργειες στις οποίες προέβησαν, προς συμμόρφωση με την έκθεση επιθεώρησης ή ελέγχου. Το αρμόδιο ή εποπτεύον Υπουργείο έχει την ευθύνη υλοποίησης των προτάσεων που περιέχονται στην έκθεση επιθεώρησης ή ελέγχου. Οι αρχές και τα όργανά των αρμόδιων Υπουργείων ή άλλων φορέων του δημόσιου τομέα, που είναι αποδέκτες των εκθέσεων, εφόσον από την επιθεώρηση ή τον έλεγχο προκύπτει ανάγκη λήψης μέτρων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του, όπως ανάγκη παρεμβάσεων με νομοθετικές ή άλλες κανονιστικές ρυθμίσεις, υποχρεούνται να πληροφορούν εντός διμήνου από τη λήψη της έκθεσης τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και τον Ειδικό Γραμματέα του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. για τα μέτρα που έλαβαν ή προτίθενται να λάβουν.

7. Ο Ειδικός Γραμματέας του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., όταν αναθέτει τη διενέργεια Ε.Δ.Ε. οφείλει να γνωστοποιεί τούτο με περίληψη του θέματος στον αρμόδιο επιθεωρητή και στην υπηρεσία στην οποία υπηρετεί ή ανήκει οργανικά ο υπάλληλος.

2. ΝΟΜΟΣ υπ' αριθ. 4314 της 23/23.12.2014 ([Α' 265](#))

Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014–2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α 297) και άλλες διατάξεις .

«Άρθρο 35

Ενιαία διοίκηση του προσωπικού των Ειδικών Υπηρεσιών ΕΣΠΑ

2. Ο πειθαρχικός έλεγχος του προσωπικού της ΜΟΔ ΑΕ γίνεται βάσει Πειθαρχικού Κανονισμού που καταρτίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΜΟΔ ΑΕ και εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Στον κανονισμό αυτό εμπίπτουν και οι υπηρετούντες με απόσπαση σε λοιπές υπηρεσίες του Δημοσίου και ευρύτερου δημοσίου τομέα, εφόσον η δαπάνη μισθοδοσίας τους βαρύνει την ΜΟΔ ΑΕ. Το προσωπικό που υπηρετεί στις Ειδικές Υπηρεσίες και στην ΚΥ της ΜΟΔ ΑΕ, με απόσπαση ή μετακίνηση από άλλους φορείς του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα υπάγεται στο πειθαρχικό δίκαιο του φορέα προέλευσης.

Ε.Π.
**ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ
ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΤΟΜΕΑ**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης